

HEBREOS

Marípʉ ïgʉ magʉ Jesucristo merā weredeamarẽ gojadea

¹ Iripoegue Marípʉ ïgʉya kerere weredupiyunerā merā mari ñekʉsāmarārẽ werenʉgādi ãārīmí. Yoaripoe wári ïgʉ turari merā iri ïmurí, ïgʉ weredoreri, kērōgue ïmurí merā ïgūsārẽ ïgāyare masimakʉ iridi ãārīmí.
² Dapagorare i ûmʉ pereburi dupiyuro ïgʉ magʉ Jesucristo merā marīrẽ ïgāyare weremi. Neõgoraguere Marípʉ ïgʉ magʉ merā i ûmʉrẽ iridi ãārīmí, ãārīpereri ïgʉ gāāmerōsūta ãārīburo, ãrīgʉ. Irire iriburo dupiyuro ïgʉ magūrẽ pídi ãārīmí, iri ãārīpererire opabure. ³ Jesucristo, Marípʉ goesisiririre opagʉ, turatarigʉ, õātarigʉ, Marípʉ ãārīrikʉrire opagʉ ãārīmi. ïgʉ turaro doreri merā ãārīpereri i ûmʉmarārẽ ãārīníkðāmakʉ yámi. Marī ñerō iridea wajare tau odo, purʉ ûmʉgasigue Marípʉ turatarigʉ diaye gapʉ eja doadi ãārīmí, ãārīpererārẽ doregu ãārību.

Marípʉ magʉ, Marípʉre wereboerā nemorō turagʉ ãārīmi, ãrī gojadea

⁴ Irasirigʉ Marípʉ magʉ Jesucristo, Marípʉre wereboerā nemorō turagʉ ãārīmi. Marípʉ ïgūrẽ: “Makʉ, mu yʉ magʉ ãārā”, ãrīdi ãārīmí. Ángeles gapʉre: “Yʉre wereboerā ãārā”, ãrīdi ãārīmí. ⁵ ïgʉ magūrẽ ãsñ ãrīdi ãārīmí:

Yu magū ãārā m✉. Dapagā merā m✉, y✉ magū ãārīrīrē masakare masīmakă yáa, ãrīdi ãārīmí. [☆]

Neō sugu īgūrē wereboegure irasū ãrībiridi ãārīmí. Īgū magūyamarē ãsū ãrīdi ãārīmí doja:

Yu, īgū pag✉ ãārā. īgū, y✉ magū ãārīmi, ãrīdi ãārīmí. [☆]

Neō sugu īgūrē wereboegure irasū ãārībiridi ãārīmí.

⁶ īgū magūrē sugu ãārīgūrē i ûmugue iriug✉, ãsū gap✉ ãrīdi ãārīmí:

Ãārīpererā yure wereboerā, y✉ magūrē ejamejā, baremuburo, ãrīdi ãārīmí. [☆]

⁷ īgūrē wereboerāyamarē ãsū ãrīdi ãārīmí:

Yure wereboerārē mirū wējāpu taurosū, peame ùjūrī pūrā irirosū waamakă yáa, ãrīdi ãārīmí. [☆]

⁸ īgū magū gap✉re ãsū ãrīdi ãārīmí:

M✉ ãārīpererā Op✉ ãārīníg✉ ãārā. Muyarārē diayeta dorea.

⁹ Diayema iririre gāāmea. Ñerō iririre dooa. Irasirimakă īág✉, y✉ m✉p✉ m✉rē ãārīpererā Op✉ ãārībure beyeb✉.

Irasirig✉ m✉rē ãārīpererā m✉ merāmarā nemorō usuyari merā ãārīmakă irib✉, ãrīdi ãārīmí. [☆]

¹⁰ Idere ãrīdi ãārīmí Marīp✉ īgū magūrē:

M✉ ãārīpererā Op✉, neōgoragueta i nik✉, ûmugasidere irib✉.

¹¹ Gajipoe i ûm✉ m✉ iridea perekōāroko. M✉ gap✉ ãārīnıkōāg✉ko. Ãārīpereri m✉ iridea gap✉ suríro boarosū, boaperekōāroko.

[☆] **1:5** Sal 2.7 [☆] **1:5** 2 S 7.14; 1 Cr 17.13 [☆] **1:6** Dt 32.43 [☆] **1:7** Sal 104.4 [☆] **1:9** Sal 45.6-7

12 Irasirigu suríro buguhñerẽ túwea béo, gajiñe maa-mañe gorawayurosū, ãärípereri õäri ditare gorawayugukoa. Mu gapu neõ gorawayubirikoa. Müräröta ãäríníkõägukoa, ãrïdi ãärími. [◊]

13 Irasirigu ïgú magärẽ ãsú ãrïdi ãärími doja: Yü diaye gapu doaka! Mu doaripoe mürẽ iäeturirärẽ mu dorerire neõ tarinugänemobirimakú irigura, ãrïdi ãärími. [◊]

Ígúrẽ wereboerã gapure neõ irasú ãrbiridi ãärími.

14 Æärípererã Maríp̄ure wereboerã deyomarírã, ïgúrẽ moäboerã ãäríma. Maríp̄u Jesucristo taurärẽ iritamudoregu ïgüsärẽ iriumi.

2

Maríp̄u ïgú masakare tauri kerere õäro pémakú gäämemi, ãrī gojadea

1 Irasirirã Maríp̄u magú Jesucristoya kerere marí pédeare irasú güñaníkõäro gäämea, ïgúrẽ buremurírẽ piriri, ãrïrã. **2** Iripoegue Maríp̄u ïgúrẽ wereboerärẽ ïguya kerere weredoredi ãärími. Irasirigu: “Nero iriränorẽ, yu dorerire tarinugärärẽ wajamoägura”, ãrïderosúta ïgüsärẽ diayeta wajamoädi ãärími. **3** Maríp̄u masakare tauri kere õätaria. Marí gapu irire pémerã, ïgú wajamoäri rẽ tausübirkoka. Marí Opu Jesucristo iri kerere werepúroridi ãärími. Ígú weredeare pérã: “Diayeta ãärä”, ãrī masínerã ãärímá. Irasirirã maridere wereturiamá, irire masiburo, ãrïrã. **4** Maríp̄u gaji irinemodi ãärími. Iri kerere wererärẽ ïgú turari merã wári iri ìmurírẽ irimakú iridi

[◊] **1:12** Sal 102.25-27 [◊] **1:13** Sal 110.1

ãārīmí. Irasū ãārīmakū ïgū gāāmederosūta ïgūsārē wári Õāgū deyomarīgū iritamurī merā irimasīrīrē sīdi ãārīmí, iri kerere weremakū pérā: “Diayeta ãārā”, ãrī masiburo, ãrīgū.

Jesucristo, marī irirosū dupukugū deyoadi ãārīmi, ãrī gojadea

⁵ Marīpu ïgūrē wereboerārē: “I umu peredero puruguere oparā ãārīrāko māsā”, ãrī, neō píbiridi ãārīmí. ⁶ ïgūyare weredupiyudi ãsū gapu ãrī gojadi ãārīmí:

Gua Opu, masaka ubu ãārīrā ãārīkeremakū, ¿nasirigu ïgūsārē gūñarī mu? ïgūsā boamurā dita ãārīkeremakū, ¿nasirigu ïgūsārē iritamurī mu?

⁷⁻⁸ Yoabiripoegāta ïgūsārē murē wereboerā doka ãārīmakū iridi ãārībū. Irasirkeregū, puruguere ïgūsārē oparā sóogu, mu turarire sību, ïgūsārē ãārīpereri opaburo, ãrīgū, ãrī gojadi ãārīmí. [◊]

Marīpu masakare irasū sīgū: “Ãārīpererire dorérākuma”, ãrī pídi ãārīmí. ïgūsārē irire píkeremakū, ãārīpererire dorebema dapa. ⁹ Marī Jesúyama gapure: “Ãārīpererā Opu ãārīmi”, ãrī masā. Yoabiripoegāta ïgūdere Marīpu ïgūrē wereboerā doka pídi ãārīmí, ãārīpererāya ãārīburire boabosabure. Jesús marīrē boabosamakū, Marīpu ïgūrē maīgū, õārō iritamudi ãārīmí. Irasirigu ïgū boadigue masādero puru, Marīpu ïgūrē turarire sī, Opu sóodi ãārīmí, ãārīpererā ïgūrē būremuburo, ãrīgū.

[◊] 2:7-8 Sal 8.4-6

10 Maríphu Ígū gāāmederosūta ãārīpereri i ûmumarē iridi ãārīmí. Æärīpereri Íguya dita ãārā. Ígū pūrā ãārīpererā ûmugasigue Ígū ãārīrōgue Ígū merā ãārīmakū gāāmemi. Irasirigu Ígū magū Jesúre iriudi ãārīmí, marīrē Ígū ñerō tariri merā taubure. Ígūrē iriudi ãārīmí, marī Opu ãārībure, marīrē ûmugasigue ãimurīabure. **11** Jesús marīrē taugu, Maríphuyarā ãārīmakū iridi ãārīmí. Irasirirā marī Ígūyarā ãārīsīā, sugu pūrā irirosū, Jesús marī tīgū merā Maríphu pūrā ãārā. Irasirigu Jesús marīrē: “Yu pagupūrā ãārīma”, ãrīgū, neō guyasīrbemi.

12 Maríphuya werenírī gojadea pūgue Jesús Ígū Pagure weredeare gojasūdero ãārībá. Åsū ãrīdi ãārīmí Ígūrē:

Mu ãārīrikurire, muayamarē weregu koa yu pagupūrāguere. Ígūsā nerēnarōgue nerēmakū, Ígūsā merā: “Óātaria mu”, ãrī bayapeogukoa mu, ãrīdi ãārīmí. [☆]

13 Gaji ãrīdi ãārīmí doja:

Yude mu, Opure buremunikōágura. [☆]

Idere ãrīdi ãārīmí doja:

Õôta ãārā Yu, pūrā Ígū yure pínerā merā, ãrīdi ãārīmí. [☆]

14 Marī, Maríphu pūrā, duphukurā ãārā. Irasirigu Jesúde marī irirosūta duphukugu aaridi ãārīmí. Ígū curusague boari merā wātīrē, boarire güirā opure tarinugā béodi ãārīmí. **15** Jesús Ígūrē irasū tarinugāgū, marī boaburire güinikōānerārē taudi ãārīmí. **16** Åsū ãārā. Jesucristo Maríphure wereboerārē iritamugū meta aaridi ãārīmí.

[☆] **2:12** Sal 22.22 [☆] **2:13** Is 8.17 [☆] **2:13** Is 8.18

Marī, Abraham parāmerā gapure īgū Marīpūre būremuderosūta būremurārē iritamugū aaridi āārīmí. ¹⁷ Irasirigu marī irirosūta dūpukugū aaridi āārīmí, īgū boari merā marī ñerī iridea wajare wajaribosabu. I merā Marīpūre: “Waja opamerā āārīma”, ãrī īāmakā iridi āārīmí. Paáa opu marīya āārīburire Marīpūre sērēbosarosū, īgūde marīrē õārō sērēbosami. Irasirigu marīrē bopoñarī merā īāgū marīrē õārō iritamunikōāmi. ¹⁸ Wātī īgūrē ñerō iridoremakā, Jesús būro ñerō tarikeregū, īgū dorerire iribiridi āārīmí. Irasirigu wātī marīdere ñerī iridoremakā īāgū, Jesús marīrē iritamumasīmi, ñerī iribirikōāburo, ãrīgū.

3

Jesús, Moisés nemorō āārīmi, ãrī gojadea

¹ Yaarā, mūsā Marīpū beyenerā, īgūyarā āārā. Irasirirā Jesucristore: “Būremua mūrē”, ãrīnerā āārīsīā, īgūrē õārō gūñanikōāka! Marīpū īgūrē iriudi āārīmí, īgūya kerere werebure, paáa opu irirosū marīya āārīburire sērēbosabure. ² Marīpū īgūrē beyepídi āārīmí irire iribure. Irasirigu Moisés, Marīpū īgūrē: “Āsū iridoreka yaarārē!” ãrī pídeare õārō iriderosūta Jesúde Marīpū īgūrē pídea āārīpererire õārō iridi āārīmí. ³ Irasirirā Moisére būremudero nemorō Jesús gapure būremurō gāāmea marīrē. Iri āsū āārā. Wiire: “Óārī wii āārā”, ãrī īārō nemorō iri wiire iridi gapure: “Óātarimi”, ãrī būremurō gāāmea marīrē. ⁴ Masaka gapu wiiri irirā āārīma. Marīpū gapu āārīpereri i ūmūmarē iridi āārīmí. ⁵ Moisés gapu Marīpūyarārē doregū, īgūsārē õārō iritamudi āārīmí. “Āsū irika,

Marípure báremurã!” ãrĩ weredi ããrõmí, páruegue marã Maríphya kerere pémasiburo, ãrõgã. ⁶ Cristo, Marípu magã gapu Moisés nemorõ Maríphyarãrẽ õãrõ doregu ããrõmí. Irasirirã marí Maríphyarã, gûñaturarire piriro marírõ ïgã tauburire usuyari merã yúnirã, ïgãya wii marã ããrã.

Marípu ïgãyarãrẽ ïgã merã õãrõ siñajãmakã gããmemi, ãrĩ gojadea

⁷ Irasirigu Õágã deyomarigã ire ãsã ãrĩ weredi ããrõmí, Maríphya wereníri gojadea pûgue: Dapagãrẽ musã Opu musãrẽ weremakã, péduamerã irirosã ããrõbirikõaka!

⁸ Óãrõ péka ïgãrẽ! Iripoegue Israel bumarãrẽ masaka marírõgue ããrõrãrẽ ïgã werekeremakã, ïgã dorerire tarinugãma. “Marírẽ iritamumasibirkumi”, ãrõrã, ïgãrẽ báremubirima.

⁹ Irasirigu ãsã ãrõmí: “Iroguere cuarenta bojorigora yu turaro merã iririre iri ïmuadibã ïgãsãrẽ iritamugã. Yu irasirikeremakã: ‘ïgã marírẽ iritamumasibirkumi’, ãrĩ gûñanama yure.

¹⁰ Irasirigu ïgãsã merã gua, ãsã ãrõbu: ‘Yaa gapuare neõ gûñatuyabema. Yu dorerire iriduabema’, ãrõbu.

¹¹ Irasirigu ïgãsã merã guagu, goepeyaro merã ãsã ãrĩ werebu: ‘Yu merã õãrõ siñajãrã bokabirikoa musã yure báremubiri waja’”, ãrõmí.⁸

¹² Irasirirã yaarã, õãrõ pémasika! Neõ sugu musã watopemu ñerõ gûña, báremubi ããrõbirikõaburo.

⁸ 3:11 Sal 95.7-11

Irasū ãārīgúno, Maríphu ãārīnígürē béo��
iribukumi. ¹³ Åsū gapu iriro gãâamea. Ùmariku
müsä basi Maríphuya gãme wereníka, ñerírê iriri,
ãrîrâ! Dapagã merã Maríphuya werenírî gojadea
pûgue dorederosûta gãme wereníka! “Ñerí gapure
irirâ, ushuyáa gua”, ãrî gûñarâ, müsä basita ãrikatorâ
yáa. Ñerírê irirâ, Maríphu dorerire tarinugärâko. ¹⁴
Cristore bûremunugâderosûta marí okaro
bokatîrô bûremunikôrâ, ïgû ãârîrõgue ïgû merã
ãârîrâko.

¹⁵ Yü wererosûta Maríphuya werenírî gojadea
pûgue ãsû ãrî gojasûdero ãârîbû:

Dapagârê Maríphu müsârê weremakâ, ïgûrê õârõ
péka! Iripoegue Israel bumarâ ïgû dorerire
tarinugâderosû iribirikôaka! ãrî gojasûdero
ãârîbû. [☆]

¹⁶ Ígûsâ Maríphuya werenírîrê pékererâ, ïgû dorerire
tarinugânerâ ãârîmá. Æârîpererâ Egiptogue
ãârîrârê Moisés ãiásunerâ ãârîkererâ, Maríphu
dorerire tarinugânerâ ãârîmá. ¹⁷ Ígûsâ tarinugâdea
waja cuarenta bojorigora Maríphu ïgûsâ merã
guadi ãârîmí. Masaka marírõgue ïgûsârê ãârîdoredi
ãârîmí. Irogueta boanerâ ãârîmá. ¹⁸ ïgû dorerire
tarinugâmakâ ïágû, goepeyaro merã ïgûsârê
ãsû ãrî weredi ãârîmí: “Yü merã õârõ siñajârî
bokabirimakâ irigura”, ãrîdi ãârîmí. ¹⁹ Irasirirâ ire
masia marí. Ígûsâ Maríphure bûremubiridea waja
ïgû merã õârõ siñajârî bokabirinerâ ãârîmá.

4

¹ Maríphu iripoegue marârê: “Yü merã siñajârî

[☆] **3:15** Sal 95.7-8

bokarāko”, ārī píderosūta marīdere pídi āārīmí. Irasirirā marīde goepeyaro merā Marīpure yajuro gāāmea, īgū merā õārō siñajārī bokamurā. ² Marīpu masakare tauri kerere iripoegue marā péderosūta marīde pébu. īgūsā gapu iri kerere pékererā, bāremurī merā pébirinerā āārīmá. Irasirirā irire ubugorata péunanerā āārīmá. ³ Marī gapu Marīpure bāremurā īgū merā õārō siñajārī bokarāko. īgūrē bāremumerā gapure āsū ārīdi āārīmí:

Yure bāremubiri waja īgūsā merā guabu. Irasirigu īgūsārē goepeyaro merā āsū ārī werebu: “Yu merā õārō siñajārī bokabirikuma”, ārīdi āārīmí. ⁴

I ūmārē iri odo, siñajādi āārīmí. Irasirigu masakadere īgū merā siñajāburire pídi āārīmí. ⁴ Gaji āsū ārī gojasūdero āārībá, īgūya werenírī gojadea pūgue:

I ūmāma āārīpererire iripeo odogu, su mojōma pere gaji mojō Peru pērēbejarinurī waaro merā īgū moārīrē piri, siñajādi āārīmí. ⁵

⁵ īgūrē bāremumerā gapure āsū ārīdi āārīmí doja īgūya werenírī gojadea pūgue:

Yu merā õārō siñajārī bokabirikuma, ārīdi āārīmí. ⁶

⁶ Iripoegue marā, īgū masakare tauri kerere pép̄ororinerā, īgū dorerire tarinugādea waja īgū merā õārō siñajārī bokabirinerā āārīmá. Gajirā gapu īgūrē bāremurā īgū merā õārō siñajārī bokarākuma. ⁷ Irasirigu Marīpu masakare īgū merā siñajāburire pīgu: “Dapagorare yure õārō péka!” ārīdi āārīmí. Israel bumarā īgū dorerire

[◇] 4:3 Sal 95.11 [◇] 4:4 Gn 2.2 [◇] 4:5 Sal 95.11

taringādero paru, yoaripoe paru irire Davire gojadoredi ãārīmí. Irasirigu musārē dupaturi irire weregura doja. Åsū ãrī gojadi ãārīmí David:

Dapagorare Marípu musārē weremaku, õārō péka!

Ígūrē péduamerā irirosu ãārībirikõāka! ãrī gojadi ãārīmí.[✳]

⁸ Iripoegue David irire gojaburi dupiyuro Josué Israel bumarārē Marípu ïgūsārē sīdea nikūgue ãijadi ãārīmí. Iro gapure siñajärī bokabirinerā ãārīmá. Irasirigu Marípu ïgūyarārē gaji siñajärī sīburire weredri ãārīmí. ⁹ Irasirirā, Marípu i ûmarē iri odo, ïgu siñajäderosuta marī ïgūyarāde ïgu merā õārō siñajärī bokarāko. ¹⁰ Marípu merā siñajärā, marī gãāmerō moãrīrē piri, ïgu gãāmerī gapure iripurorirā, ïgu merā õārō siñajänikõārāko, ïgu i ûmarē iri odo siñajäderosuta. ¹¹ Irasirirā ïgūrē õārō buremurō gãāmea, ïgu merā siñajärī boka-murā. Iripoegue marā ïgūrē buremubiridea waja ïgu merā neõ siñajärī bokabirinerā ãārīmá. Ígūsā iriderosu iribirikõārō gãāmea marīrē.

¹² Marípuya werenírīrē pérā, ïgu merā õārō ãārīnökõāa. Sareri majī pe gapu usiri majī sareñajärō nemorō Marípuya werenírī marīya yuþpūrārígue, marī gũñarígue ñajärokao. Irasirirā ïgūya werenírīrē pérā, marīya yuþpūrārīmarē marī gũñarídere: “I gapu õägoráa, o i gapu ñegoráa”, ãrī masírāko. ¹³ Marī masaka ãārīpererā Marípu irinerā dita ãārā. Ígu ïäberogue neõ ãārībea. Æärīpereri marī ãārīrikurire marī iririkurire masimí. Irasirirā õārī gũñarī oparā

õārō irirā, īgū īūrō marī irideare, marī gūñadeare weredoremakū, ḡuyasīrīrō marīrō weremasīrākoa.

Jesús paía opʉ nemorō ãārīmi, ãrī gojadea

¹⁴ Jesús, Marīpʉ magū, paía opʉ nemorō marīya ãārīburire Marīphre sērēbosagʉ ãārīmi. īgū Marīpʉ p̄u rogue ãārīmi. Irasirirā neō piriro marīrō īgūrē b̄uremuníkōārā! ¹⁵ Jesús paía opʉ nemorō, marī turamerārē bopoñarī merā īgū marīrē iritamugʉ ãārīmi. Wātī marīrē ñerīrē iridorerosūta Jesúdere ãārīpereri ñerīrē iridoredi ãārīmí. Jesús gapʉ ñerīrē neō iribiridi ãārīmí. ¹⁶ īgū marīya ãārīburire sērēbosagu ãārīmakū īārā, Marīphre güiri marīrō marī sērēmasīa. īgū ãārīrōgue īgū merā ãārīrā irirosū sērēmasīa. īgū marīrē maīgū, marīrē bopoñarī merā īāsīā, marī ñerō tariripoere diayeta iritamugukumi.

5

¹ Marī ire masīa. Sugʉ paía opʉ, masaka watope Marīpʉ beyepísūdi ãārīmi. Masakaya ãārīburi ãārīpererire Marīphre sērēbosagu ãārīmi. Irasirigʉ Marīphre īgūsā sīdūarire sībosagu ãārīmi. “īgūsā ñerī iridea waja īgūsārē wajamoābirikōāka!” ãrī sērēgʉ, Marīpʉ īūrō waibʉre wējē soepeobosagu ãārīmi. ² Paía opʉ marī irirosūta īgū turari merā īgū ñerī iridūarire tau kāmutamasībemi. Irasirigʉ pēmasīmerārē, ñerō irirārē bopoñarī merā īāmasīmi. ³ Turabi ãārīsīā, gajirārē iribosarosūta īgū basi ñerō iridea waja Marīpʉ īūrō waibʉre wējē soepeomi.

⁴ Neō sugʉ īgū gāāmerō paía opʉ ñajāmasībemi. Marīpʉ gapʉ īgūrē beyepími, iripoeguemʉ Aarōrē

Ígū beyepíderosūta. ⁵ Cristode Ígū gāāmerō paía opa ñajābiridi ãārīmí. Marípū Ígūrē Opū pídi ãārīmí. Ásū ãrīdi ãārīmí Ígūrē:

Yū magū ãārā mu. Dapagā merā mu, yū magū ãārīrīrē masakare masimakū yáa, ãrīdi ãārīmí.[☆]

⁶ Gajirogue Ígūya werenírī gojadea pūgue Ígū magūrē ásū ãrīdi ãārīmí:

Melquisedec paí ãārīderosūta mu ãārīníkōāgukoa, ãrīdi ãārīmí.[☆]

⁷ Cristo i ûmugue ãārīgū, buro oreri gaguinírī merā Marípure Ígū turari merā Ígū boaburire taumasígūrē sérēdi ãārīmí. Ígū, Marípū gāāmerī ditare iriduamakū Ígū, Ígū sérērīrē pé, Ígūrē gūñaturamakū iridi ãārīmí. ⁸ Cristo, Marípū magū ãārīkeregu, buro ñerō taridi ãārīmí. Ñerō tarikeregu, Marípū dorerire tarinugārō marīrō Ígūrē õarō yujuri merā irire iritariweredi ãārīmí.

⁹ Ígū curusague boagu, ãārīpereri Marípū Ígūrē iridoredeare iripeodi ãārīmí. Irasirigu ãārīpererā marīrē Ígūrē yujurārē taudi ãārīmí, Ígū puro perebiri okari opaburo, ãrīgū. ¹⁰ Irasirigu Marípū Ígūrē: “Melquisedec paí ãārīderosūta mu ãārīníkōāgukoa”, ãrī pídi ãārīmí, marīya ãārīburire sérēbosabure.

Jesucristore b̄remurīrē piriri, ãrīrā, Ígūrē gūñaturaníkōārō gāāmea, ãrī gojadea

¹¹ Cristo paía opa nemorō ãārīrīrē wári werenemoduadáa. Musā pémasíturabirimakū, irire weremasibirkoka. ¹² Musā yoaripoe Cristore b̄remubu. Irasirirā dapagoraguere

[☆] **5:5** Sal 2.7 [☆] **5:6** Sal 110.4

gajirārē Marīphayare buerimasā ãārībukoa. Mūsā irasū ãārībonerā, dapagoraguedere neō buep̄ororirā irirosūta ãārīkōāa. Ōpīkū mirīrā, baari baagamasīmerā, majīrāgā irirosūta ãārīkōāa. Irasirirā gajirā buerimasā mūsārē buep̄ororideare dupaturi buero gāāmea. ¹³ Ōpīkū mirīrā majīrāgā irirosū ãārīrāno, “I ñerī, i gapu õārī ãārā”, ãrī beyemasībema. ¹⁴ Baari būriri gapu mārā baari ãārā. Mūrā ãārīrāno, õārō buenerā, õārīrē, ñerīrē beyemasīrāgue ãārīma.

6

¹ Irasirirā mūrā pémasīrā irirosū Cristoyamarē õārō pémasīrā dujarā, irire buenemorō gāāmea. Neōgorague īgūyare buep̄ororirā, marī ñerō irideare būjawere, gūñarī gorawayurire buebu, Marīphu marīrē perebiri peamegue bēori, ãrīrā. Marī ñerō iririk̄deare piri, Marīphure õārō būremurīdere buebu. ² Gajidere, deko merā, Óāgū deyomarīgū merā wāiyerire buebu. Marī oparā īgūsāya mojōrī merā marīrē: “Marīphu mūrē iritamuburo”, ãrī ñapeoridere buebu. Boanerā masāburire, Marīphu Cristore būremumerārē perebiri peamegue wajamoāburidere buebu. ³ Irasirirā marī Cristore būremurā īgūyare buenemowāgānīkōārāko, Marīphu gāāmemakā īgū iritamurī merā masīnemorā.

⁴ Åsū ãārā. Masaka Jesucristoya kerere pémasīkererā, Marīphu īgūyarārē õārī sīburire masīkererā, Óāgū deyomarīgūrē opakererā, ⁵ Marīphu õārī werenīrē pékererā, i ûmū peredero pāru īgū turari merā iriburire

masíkererā, ⁶ iri gapare gāāmemerā, neō dupaturi īgūsā ñerō irideare bujawereri merā pirimasibirkuma. Neō dupaturi īgūsā gūñarīrē õārī gapa gorawayumasibirkuma. Irasirirā Marīphuare gāāmebiri waja, Marīphu magū Cristore būremumerā, īgūrē dupaturi curusague pábiatú wējērā irirosū ãārīrākuma. Gajirārē īgūrē masaka īūrōgue būridamakā irirākuma. ⁷ Åsū ãārā. Marī, su pooema nikū irirosū ãārā. Óārī nikürē ãmūrikā deko merēmakā, sibi ñajānako. Irasiriro iri pooe opa otedea õārō puri dūkakukoa. Irasirigu iri pooe opa dūkare opakumi īgū baaburire. Gajirā iri yebare õārī dūkakumakā īārā: “Marīphu õārō dūkakumakā irikumi”, ãrīkuma. Irasūta yámi Marīphu īgūyare pérārē. Gajirā īgūsā īgūyare õārō irimakā īārā: “Marīphu īgūsārē õārō iritamumi, irasirirā õārō yáma”, ãrīrākuma. ⁸ Iri pooere pora, ñerī tá dita puri dūkakumakā, bēokōõārō gāāmea. Irasūta yámi Marīphu īgūyare pékererā irimerārē. Perebiri peamegue bēogukumi īgūsārē wajamoāgū.

Jesucristore būremurīrē piro marīrō marī ãmūgasigue waaburire yúro gāāmea, ãrī gojadea

⁹ Yh, Marīphu īgūsārē bēoburire weregu, mūsārē yu maīrārē: “Ígū bēosūmurā ãārā”, ãrīgū meta yáa. Marīphu mūsārē Cristo merā taudi ãārīmí, īgūyarā ãārīburo, ãrīgū. Irasirirā mūsā õārī yebague otedea õārō dūkakurosūta õārīrē yáa. Irire yu masia. ¹⁰ Marīphu diayema irigu ãārīmí. Irasirigu īgūyare mūsā õārō iririre kātibirikumi. Mūsā īgūrē maīsīā, gajirā īgūyarārē iritamurīdere kātibirikumi. ¹¹ Yh, mūsā okaropa usuyari merā

gajirārē iritamunímakū gāāmea. Irasirirā Marīpu īgūyarārē: “Ōārīrē sīgūra”, ārīdeare mūsā yúrire, pūrugue diayeta oparāko. ¹² Irasirigu mūsā Marīpu yare téri merā iritāyamakū gāāmebea. Gajirā Marīpu Jesucristo merā tauri kerere būremurā ūerō tarikererā, Marīpure: “Diayeta yure iritamugukumi”, ārī būremunikōama. Īgūsā irasirimakū īāgū, Marīpu īgūyarārē: “Ōārīrē sīgūra”, ārīdeare īgūsārē sīgukumi. Irasirirā mūsāde īgūsārē īākū, īgūsā irirosūta irinikōaka!

¹³⁻¹⁴ Iripoegue Marīpu Abrahārē āsū ārī pídi āārīmí: “Diayeta mūrē ūārīrē irigūra yu ārīderosūta. Mū parāmerā āārīturiarārē wárā āārīmakū irigūra”, ārī pídi āārīmí. Irasū ārī pígh, īgū wāī merā wāīpeodi āārīmí. Gajigu īgū nemorō āārīgū neō marīmakū, īgū wāī merā wāīpeodi āārīmí. ¹⁵ Abraham, Marīpu īgūrē ārī pídeare ūārō būremurī merā yúdi āārīmí. Irasirigu Marīpu īgū ārīderosūta īgūrē ūārō iridi āārīmí. ¹⁶ Sugū masaku gajirā péuro: “Diayeta ārīgū yáa”, ārīgū, īgū nemorō āārīgūya wāī merā wāīpeokumi. īgū irasū ārī wāīpeomakū pérā: “Diayeta werekumi”, ārī, īgū merā neō guaseomasibirkuma. ¹⁷ Irasirigu Marīpu Abrahārē: “Diayeta mūrē ūārīrē irigūra”, ārī pígh, īgū wāī merā wāīpeodi āārīmí. Marī īgū irasū wāīpeo weredeare pérā: “īgū ārīderosūta diayeta irigukumi”, ārī masia. “īgū ārīdeare neō gorawayubirkumi”, ārī masia. Irasirigu irire marīrē ūārō masiburo, ārīgū, Abrahārē ārī pídeare weregu, īgū wāī merā wāīpeodi āārīmí. ¹⁸ Marīpu neō ārīkatobi āārīmi. Irasirigu īgū ārī pídea merā, īgū wāīpeodea merā, īgū ārīdea neō

gorawayubiriburire marīrē masīmakū iridi ãārīmí. Marī irasirigure masīrā, marī ñerō irideare piri, īgū marīrē tauburire gūñaturari merā yúa. “Irasūta irigukumi”, ãrī masīa. ¹⁹ Irasirigu Marīpu marīrē īgū õārō iriburire yúrārē ûmugasigue īgū merā ãārīmakū irigukumi. īgū turatarigu ãārīsīā, irire diayeta irigukumi. Irire õārō masī marī.

Ãsū ãārā. Sugu paía opu Marīpu ãārīrī taribu poekague ñajāgū, íri taribu makāpuro kāmutari gasiro tariñajāmi. Irasū ñajāgū, masakaya ãārīburire sērēbosami Marīpure. ²⁰ Marīpu ãārīrī taribugorague ñajārōsū Jesús ûmugasigue Marīpu ãārīrōgue ñajādi ãārīmí. Marī irogue ñajāburi dupiyuro ñajāsiadi ãārīmí, paía opu nemorō Marīpure marīya ãārīburire sērēbosaníkōābu. Melquisedec paí ãārīderosūta ãārīníkōágukumi.

7

Melquisedec paí ãārīderosūta Jesús ãārīmi, ãrī go-jadea

¹ Iripoegue Melquisedec wāikuguh Salem* wāikuri makā marā opu ãārīdi ãārīmí. īgū paí ãārīgū, masakaya ãārīburire Marīpure ãārīpererārē doregure sērēbosagu ãārīdi ãārīmí. Abraham gajirā oparārē wējē tarinugāgū ejadi goedujáamakū, Melquisedec īgūrē bokatīrīgū waadi ãārīmí. īgūrē bokatīrīgū, Marīpure: “Għapu, iżżeq õārō irika!” ãrī sērēbosadi ãārīmí. ² Abraham gajirā oparārē wējē tarinugāsīā, īgūsāya ãārīdeare ãjadi ãārīmí. Irasirigu īgū ãideare pe mojōma

* **7:1** Salem wāikuri makā, Jerusal'ēta ãārīyuro.

buri d^ukawa pí, subu s^udi ãärími Melquisedere. “Melquisedec”, ãr^urō: “Op^u diayeta irigu”, ãr^uduaro yáa. Íg^u Salem marárē doregu ãärídi ãärími. Íg^uyarárē õärō siñajärī merā ãärímak^u iridi ãärími. Irasiriro: “Salem”, ãr^urō: “Siñajärī”, ãr^uduaro yáa. ³ Melquisedec pagusámarárē, Íg^u ñek^usámarárē Íg^usá were gojatúdea neõ máa. Íg^u deyoadeare, Íg^u boadeare, Íg^urē gorawayubure were gojatúdea neõ máa. Irasirigu Íg^u, Marípu magu Jesucristo paí ãärínikõág^u irirosú ãärídi ãärími.

⁴ Irasirirā Melquisedere gūñaka! Ubu ãärígu meta ãärídi ãärími. Marí ñek^u Abraham maríya bum^u ãäríphororidi ãäríkeremak^u, Melquisedec, Abraham nemorō ãärídi ãärími. Irasirigu Abraham Melquisedere, gajirā oparárē wējē tarinugásíā, Íg^usáya ãärídea ãíadeare pe mojōma buri d^ukawa pí, subu s^udi ãärími. ⁵ Ású ãärā. Moisés dorederosúta ãärípererā gajirā Israel bumarā Íg^usáyare, Leví parámerā ãäríturiarárē paía ãärírārē keoro s^uma. Abraham Levíya bumarā ñek^u ãärídi ãärími. Íg^u ãärípererā gajirā Israel bumarā ñek^u ãärídi ãärími. Íg^u, Íg^usá ñek^u ãärídi ãäríkeremak^u, Íg^usá gapu Moisés dorederosúta irirā, Leví parámerā ãäríturiarā ditare s^uma. ⁶ Melquisedec gapu Leví parámi ãäríturiagu ãäríbiridi ãärími. Abraham gapu Marípu: “Óärō irigu^ura”, ãrī písudi ãäríkereg^u, Melquisedere s^udi ãärími. Irasirigu Melquisedec Abrahárē: “Marípu m^ure õärō iriburo”, ãrīdi ãärími. ⁷ Irasirirā marí ire masía. Melquisedec Abrahárē: “Marípu m^ure õärō iriburo”, ãrīgu,

Abraham nemorō ããr̄di ããr̄mí. ⁸ Gajire masña. Paía, marī watope ããr̄rā, marī irirosūta masaka ããr̄ma. Irasirirā boamurāta ããr̄ma. Moisés dorederosūta irirāno, īgūsāyare pe mojōma buri oparire subu sīma paíare. Abraham Melquisedere sīgū, ããr̄nígū irirosū ããr̄igūrē sīdi ããr̄mí. Marīpuya werenírī gojadea pūgue Melquisedere: “Boakōādi ããr̄mí”, ãrī gojadea neō māa. ⁹⁻¹⁰ Masaka Moisés dorederosūta irirā, īgūsāyare pe mojōma buri oparire subu sīma, Leví parāmerā ããr̄ituriarārē paíare. Iripoegue Leví deyoaburi dupiyuro Melquisedec Abrahārē bokatřigū waadi ããr̄mí. īgū bokatřimakū, Abraham īgū ãideare pe mojōma buri dákawa pí, subu sīdi ããr̄mí Melquisedere. Leví, Abraham parāmi ããr̄di ããr̄mí. īgū parāmerā ããr̄ituriarāde Abraham parāmerāta ããr̄inerā ããr̄má. Irasirirā, Abraham Melquisedere sīdea merā īgūsāde īgūrē sīnerā irirosū ããr̄inerā ããr̄má. Irasirigū Melquisedec īgūsā nemorō ããr̄di ããr̄mí.

¹¹ Marīpū Israel bumarārē īgū dorerire pígu, Aarón parāmerā ããr̄ituriarā Levíya bumarārē: “Paía ããr̄ma”, ãrī pídi ããr̄mí. Irasirirā īgū dorederosūta paía waimurārē wējē soepeo, Marīpūre masakaya ããr̄iburire sērēbosanerā ããr̄má. īgūsā irasiridea gapū masakare Marīpū īürō õõrā waamakā irimasībea. Irasirigū Marīpū īgūsārē gorawayubure Cristore iriudi ããr̄mí, paí ããr̄ibure, marīrē õõrā ããr̄imakū iribure. Cristo gapū Levíya bumū, Aarón parāmi ããr̄ituriagu ããr̄ibemi. Melquisedec ããr̄iderosūta paí ããr̄mi. ¹² Irasirigū Marīpū Cristore paíare gorawayubure iriugu, īgū iripoegue doredeadere gorawayudi ããr̄mí.

13-14 Marípu Ígu iripoegue dorederosta Levíya bumarā ditare paía sóounadi ããrimí. Marí Opu Jesucristo gapu Israel bumu ããrikeregu, Leviya bumu meta ããrimi. Judáya bumu ããrimi. Marípu Moisére Ígu dorerire píghu, neõ Judáya bumararé: “Paía ããrrákuma”, ããrbiridi ããrimí. Irire masña marí.

15 Irire masñrā, idere õãrō pémasña. Cristo, Marípu paí sóodi, gajirā paíare gorawayugu, Melquisedec irirosū ããrigú ããrimí. **16** Marípu iripoegue dorederosta Levíya bumarā dita paía ñajāunanerā ããrimá. Jesucristo gapu Marípu pídi gajirā paía irirosū paí ñajābiridi ããrimí. Marípu turari merā ããrnígú ããrisíñ, paí ñajādi ããrimí.

17 Marípu Ígu werenírī gojadea pūgue Ígu magurē irire ãsñ ãridi ããrimí:

Melquisedec paí ããriderosta

mu ããrníkõágukoa,

ãridi ããrimí.[✳]

18 Marípu Moisére doreri pípuroridea maríē Marípu merā õãrō ããrimakū irimasñbea. Irasirigu Marípu iri dorerire bojepíkōadi ããrimí. **19** Marípu Moisére doreri pídea merā marí Ígu ïñrō õãrā neõ ããrimasñbea. Irasirigu Marípu Jesucristo merā maríē õãrā ããrimakū iriburire pídi ããrimí. Irasirirā marí Cristore buremurā, Marípu purogue ñajārā irirosū Ígurē diayeta seremasña.

20 Marípu Cristore paí sóogu: “Yu wāí merā murē wāípeo píá”, ãridi ããrimí. **21** Gajirā paía gapure Ígu wāí merā wāípeo píbiridi ããrimí. Cristo gapure wāípeo, paí pídi ããrimí. Æsñ ãrí weredi ããrimí Marípu Cristore:

[✳] **7:17** Sal 110.4

Yu, mu Opu ããrã. Irasirigu yu wãi merã murẽ wãipogu, diayeta weregura.

Irasirigu neõ gorawayuro marirõ murẽ ãsũ ãrĩ werea: “Melquisedec paí ããrãderosûta mu ããrñikõãgukoa”, ãrïdi ããrñmí Maripu ïgu magãre.²¹

22 Maripu irasû ãrĩ weregu, ïgu Jesucristo merã marirõ õãrã ããrñmaku ibrurire pídi ããrñmí. Iri ïgu Moisére doreri píphorideia nemorõ, marí õãrõ ããrñburire pídea ããrã. **23** ããrñphorinera paía boamaku, gajirã gorawayu ñajãnera ããrñmá doja. Irasirirã wára paía ñajãnanera ããrñmá. **24** Jesús gapu irasû ããrñikõãmi. Irasirirã ïgure gorawayura paía neõ máma. **25** Irasirigu Maripure maríya ããrñburire sérëbosanikõãmi. Maripure masírãno, Jesúre buremura ããrñma. Irasirigu ããrñperera marirõ ïgure buremurare taumasími, Maripu merã õãrõ ããrñikõãburo, ãrigu.

26 Irasirigu Jesús paía opu nemorõ, ããrñpereri maríya ããrñburire keoro iritamugu ããrñmí. ïgureta marí buro gãamea. ïgu õãtarigu, neõ ñerire iribi, ñeri opabi ããrñmí. Irasirigu Maripu ïgure ñeri watope ããrñdire ãi, ûmugasigue ããrñperera gajirã nemorõ Opu pídi ããrñmí. **27** Gajirã paía opara irirosû ããrñbemi. ïgusã gapu ûmuriku waimurare w  j   soepeo s  r  bosama, Maripure masaka ñeri iridea waja ïgus  re wajamo  birikõãburo, ãrira. Paíade ïgusã ñeri iridea waja Maripu i  ro ïgusã basi waimurare w  j   soepeopurorima. Puru gajirã ñeri ïgusã iridea waja waimurare w  j   soepeobosama. Ûmuriku irasirinama. Jesús gapu paía opu nemorõ

²¹ **7:21** Sal 110.4

ãārīgú, marí ñerí iridea waja waimurárē wējē soepeobiridi ãārīmí. Suñarõta marí ãārīpererárē boabosadi ãārīmí, marí ñerí iridea wajare taugú. **28** Marípú Moisére doreri pídea merá paía oparã sóosúma. Ígūsá irasú sóosúkererá, ðārī ditare irimerá ãārīma. Iri dorerire pídero púru, Marípú Ígú magú gapure Ígú wāi merá wāipeo, paía opú nemorō sōodi ãārīmí. Irasirigú Ígūrē sóogú, Ígú gāámerōsúta ðārī iripeogú ãārīnlmaké iridi ãārīmí.

8

Jesús maríya ãārīburire Marípúre sérēbosagu ãārīmi, ãrī gojadea

1 Ñerípereri yú masárē wererire pérá, ire ðārō pémasíka! Jesucristo paía opú nemorō ãārīgú ûmágasigue Marípú turatarigú diaye gapú doami Ígárē maríya ãārīburire sérēbosabu. **2** Ùmágasigue marí Opa iridea wii Íguya wiigora ãārā. Iri wii, masaka iridea wii meta ãārā. Irasirigú Jesucristo irogue maríya ãārīburire Marípúre sérēbosagu, iri wiigueta sérēbosami. **3** Marípú i nikú mará paía oparárē sóogú, Ígú ïürō waimurárē wējē soepeomurárē, gajino Ígūrē símurárē sóomi. Irasirigú Jesucristode Ígūsá Marípúre gajino sīrā irirosú irigú, Ígú basi marírē boabosadi ãārīmí. **4** Jesucristo i nikúgue ãārīgú, paí ãārībiribukumi. Gajirá paía Moisés dorederosúta Marípú ïürō Ígárē gajinoré sīrā ãārīsiama. **5** I nikú mará paía Marípúya wiigue Ígú ïürō moãma. Iri wii i nikúma wii ãārā. Marípúya wiigora ûmágasigue ãārā. Irasiriro Marípúya wii i nikúma wii, ûmágasima wii keori ãārā. Moisés i nikúma wiire iriburo

dupiyuro Maríphā ãsū ãrīdi ãärīmí ïgūrē: “Yü mārē ûtāügue ïmuderosüta yaa wiire irigukoa. Yu dorederosüta yaa wiire keoro irika!” ãrīdi ãärīmí. ⁶ Jesú gapue: “Paía opa nemorō ãärā mā”, ãrī pídi ãärīmí. Irasiriro Jesú ãmugasigue paí moäri, i nikü marā paía moäri nemorō õärī ãärā. Iripoegue Maríphā masakare: “Moisére yü doreri pídeare iripeorärē õärō irigura”, ãrī werepídi ãärīmí. Puru Jesucristore iriugü: “Ígūrē bùremurärē yü merā õärā ãärīmakü irigura”, ãrī werepídi ãärīmí. Irasiriro ïgū iripoegue werepídea nemorō õärī ãärā. Irasirigu Jesucristo Maríphā merā marī õärō ãärīburire ãmubosagu ãärīsīā, paía opa nemorō ãärīmí.

⁷ Moisére Maríphā doreri pídea, marīrē Maríphā merā õärō ãärīmakü iribiridero ãärībá. Iri doreri marīrē õärō irimakü tamerärē Maríphā dupaturi gaji werepíbiribodi ãärīmí. ⁸ Ígūyarā, Israel bumarā ïgū doredeare iribiri waja ïgūsärē ãsū ãrīdi ãärīmí ïgūya werenírī gojadea pügue:

Yü mūsā Opü, ãsū ãrā: “Õärō péka! Mūsā Israel bumarärē, Judáya bumarādere puruguere gaji maama werepígukoa.

⁹ Iri, yü mūsā ñeküsāmarärē iripoegue werepídea irirosü neö ãärībirikoa. Yü basi ïgūsärē Egípto nikügue ãärīrärē õärō koreri merā wiübü. Wiu: ‘Yü dorerire irimakü, mūsārē õärō irigura’, ãrī werepíbü. Yü irasü ãrīdeare ïgūsā gapü tarinügäma. Ígūsā tarinügäri waja ïgūsärē béobü, ïgūsā gäämérō iriburo, ãrligü.

¹⁰ Irasirigu puruguere Israel bumarärē ãsū

ãrī wereghra: Yu dorerire īgūsārē gūñā pémashmakū irigukao. Yu dorerire īgūsārē iriduamakū irigukao. Irasirigu yu, īgūsā Opu ãārīgukao. īgūsā, yaarā yu ditare buremurā ãārīrākuma.

- 11 Neō sugu īgūyarārē īgū merāmarārē, īgū pagpurārē: ‘Marī Opure masīka musā!’ ãrī buebirikuma. ãārīpererā yure masīrākuma. Majirā, irasū ãārīmakū murā yure masīrā dita ãārīrākuma.
- 12 Irasirigu īgūsā ñerī irideare kātigukao. īgūsā ñerī irideare neō gūñanemobirikoa. īgūsārē wajamoãbirikoa”, ãrīdi ãārīmí Marīpu Israel bumarārē.[✳]
- 13 Irasū ãrī wereghu, maama werepíri merā iripoegue īgū masakare werepípurōrōideare peremakū iridi ãārīmí. Gajino bugure béo gorawayurosū, maama merā īgū werepípurōrōideare gorawayudi ãārīmí.

9

Marīpure buremurī wiimarē gojadea

- 1 Iripoegue Marīpu Moisére īgū dorerire pípurōrigu, masaka īgūrē buremuburidere pídi ãārīmí. Irasirigu īgūsārē īgūrē buremuburi wii i nikūma wiire iridoredi ãārīmí. 2 Iri wii waimurā gasiri merā īgūsā iridea wii, pe taribu opari wii ãārīdero ãārību. Ñajānugupurōrōri taribu Marīpuya taribu wāikudero ãārību. Iri taribure sīāgori yuku peodi, irasū ãārīmakū baari peyaro ãārīdero ãārību. Iri peyaro weka Marīpu iñrō pā

[✳] **8:12** Jer 31.31-34

duparu peyadero ãārībá. ³ Iri taribu korema taribu suríro gasiro merā kāmutadea taribu ãārīdero ãārībá. Iri taribu Marīpu ãārīrī taribugora wāikudero ãārībá. ⁴ Iri taribugue ñajārō puro sārōrī soemurō oro merā iridero ãārīdero ãārībá. Iri taribu poekague oro merā òmabiadea kūma, Marīpu ìgū doreri gojadea ùtā majīrī opari kūma ãārīdero ãārībá. Gaji soro oro merā iridea soro Marīpu masakare ejodea maná wāikuri poga oparisoro, irasū ãārīmakū Aaróyagü tuadi ñasātuadi iri kūmague ãārīdero ãārībá. ⁵ Marīpu iri kūma būhari majī weka pērā ìgūrē wereboerā kēdāpūrikurā keori weadea merā ìgū iri taribugue ãārīrīrē ìmudi ãārīmí. Ìgūsāya kēdāpūri merā iri kūma būhari majīrē sēē kāmutadero ãārībá. Iri būhari majī, Marīpu masakare: “Ìgūsā ñerō iridea waja wajamoäbirikoa”, ãrīdeare keori ãārīdero ãārībá. Dapagorare ãārīpereri iri wiimareñ werenemomasibirkoka.

⁶ Iri wiimareñ ãamu ododero pūru, ûmūrikü paía ãārīpūroriri taribure ñajāunanerā ãārīmá Marīpu ìürō ìgūsā moärīrē irirā. ⁷ Paía opü dita gaji taribuguere ñajāunadi ãārīmí. Bojorikü iri taribuguere suñarōta waimūrā díre ãī ñajāunadi ãārīmí. Dí marīrō neõ ñajābiridi ãārīmí. Ìgū basi ñerō iridea waja, irasū ãārīmakū masaka ìgūsā masiñña marīrō ñerō iridea waja iri díre ãī ñajādi ãārīmí, Marīpure: “Wajamoäbiriköäka gūare! Gua ñerō irideare kātika!” ãrī sērēgū. ⁸ I ãārīpereri merā Óágü deyomarīgū marīrē ire pémasimakū yámi. Iri wii ãārīdeapoe masaka Marīpure būremurā, ìgū ãārīrī taribugue ñajābirinerā ãārīmá. ⁹ I ãārīpereri

Marípu Ígúre buremuri wiimare pídeare marí buesi: “Dapagoraguere marí Ígúre buremuri ásu áríduaro yáa”, ári pémasa. Iro dupiyuro paía gajino Marípure sri, waimurre weje soepeori, masakare: “Marípu iúro waja opamera áára gua”, neo ári masímaku iribiridero ááríbu. 10 Ásu áára. Marípu Moisére doreri pídea Ígu masakare baadoreri, iirídoreri, Ígu iúro koedoreri dita áára. Ígsaya yujupúrrima ááríbea. Irasiriro iri doreri maríre óára waamaku iribea. Marípu iri dorerire masaka Ígsa iriburire pídi áárímí. Irire Jesucristo mera gorawayuburo dupiyuro pídi áárímí.

11 Cristo gapu paía opu nemoro áárígu aarisiadi áárímí. Irasirigu Ígu boadea mera maríre óáro iridi áárímí. Marípu iúro marí ñeri iridea wajare peredoregu, Marípu áárírógue úmugasima wiigue ñajádi áárímí. I nikúma wiire ñajábiridi áárímí. Úmugasima wii, i nikúma wii nemoro óáttariri wii, masaka iridea wii meta áára. 12 Irasirigu Cristo, Marípu áárírógue úmugasima wiigue suñaróta ñajádi áárímí. Irogue ñajágu, paía opara i nikúma wiigue Marípu ááríri taribuguere cabraya díre, wekua majíráya díre áí ñajáderosu áí ñajábiridi áárímí. Ígu basi marí ñeri iridea waja boagu, Ígsa dí mera Marípu áárírógue ñajádi áárímí, maríre Marípu mera óáro ááríníkóáburo, áígu. 13 Paía opara cabraya, wekua dí mera, wekugo majígóre Ígsa soedea niti mera masakare Ígsa ñeri iridea waja Marípuya wiigue ñajámasímerre weñasiripeoma. Ígsare weñasiripeomaku, Marípu iúro ñerire opamera duja, Marípuya wiigue dupaturi ñajámasíma doja. 14 Paía opara wekua

dí merā, cabraya dí merā masakare iritamuma. Cristo gapu īgūsā nemorō īgūya dí merā marīrē õārō iritamutarigu yámi. īgū ñerī marīgū, Oāgū deyomarīgū ãārīnīgū iritamurī merā īgū basi Marīpure wiadi ãārīmí curusague boabu. Paía waimurā Marīpure wia, īgū ūrōrē soepeorosū īgū basi irasū wiadi ãārīmí. Irasirigu marīrē Marīpu merā neō õārō ãārībonerārē taudi ãārīmí, Marīpu okanīgū dorerire õārō irimasiburo, ārīgū. Irasirigu marī gūñarīgue: “Marīpu gūare wajamoāgukumi gūa ñerō iridea waja”, ãrī gūñarikunemobirimakā iridi ãārīmí.

15 Irasirigu Jesucristo, Marīpu īgū beyenerārē maama werepíderosūta iridi ãārīmí marīrē taibu. Marīrē taugu, Marīphyarā īgū merā õārō ãārīnīmakā iridi ãārīmí. Irasirirā Marīpu īgūyarārē siburire oparāko. Moisés doreri dita ãārīmakā, marī ñerī iridea waja, waja oparā dita ãārībukoa dapa. Cristo marīrē curusague boabosadi ãārīmí, marī ñerī iridea waja, waja opabonerārē taibu.

16-17 Åsū ãārā. Sugu masaku īgū boaburo dupiyuro īgūyarārē: “Yu opari mūsārē dujarokoa”, ãrīkumi. Irasirigu īgū boaburo dupiyuro sibirkumi dapa. īgū boadero puru, īgūyarārē: “Mūsārē dujarokoa”, ãrīderosūta īgū opadeare ãíkuma.

18 Irasiriro Marīpu masakare: “Åsū irigura”, ãrī werepípuroridea, waimurārē wējē, īgūsāya dí bēoro marīrō wajamarīdero ãārībú. Waimurārē wējē, īgūsāya díre bēodero puru, Marīpu dorerire diayeta irinerā ãārīmá. **19** Irasirigu Moisés, Marīpu īgū doreri pídeare masakare werepeodi ãārīmí. Puru cabraya díre, wekuā majīrāya díre deko merā

morēdi ãārīmí. Morē odo, hisopo wāikudi dāpu
merā oveja poarire diari merā ñimudea merā
tūrādi ãārīmí. Iri dāpu merā díre yosa, Marīpu
dorerire īgū gojadea pū weka, ãārīpererā masaka
wekadere wēāsiripeodi ãārīmí. ²⁰ Pāru īgūsārē ãsū
ãrīdi ãārīmí: “Marīpu marīrē īgū doreri pídea, i dí
merā diaye ãārīmaku masña. I díre ïārā, diayeta
īgū ãrīderosūta īgū marīrē iriburire masña. Irasirigu
Marīpu: “Yu dorerire ðārō irika!” ãrīmí”, ãrīdi
ãārīmí Moisés. ²¹ Pāru masakare īgū iriderosūta
Marīpure bāremuru wii wiamurā gasiri merā
īgūsā iridea wiire, ãārīpererī iri wiigue ãārīrīdere
wēāsiripeodi ãārīmí. ²² ãsū ãārā. īgū dorederosūta
Marīpure bāremuru wiimarē dí merā wēāsirimaku,
Marīpu irire: “Yu ïūrō ðārī ãārā”, ãrī ïādi ãārīmí.
Irasū wēāsiribirimaku: “Óārī ãārā”, ãrī ïābiribodi
ãārīmí. Irasirigu dí bēoro marīrō, marī ñerī iridea
wajare marīrē kātimasibirkumi.

Jesucristo, īgū boari merā marī ñerō iridea wa-jare taudi ãārīmí, ãrī gojadea

²³ Irasirirā i nikūma wiire, iri wiigue ãārīrīdere
paáa: “Marīpu ïūrō ðārī ãārā”, ãrīrā, waimurā
dí merā wēāsiripeonerā ãārīmá. I nikūma wii,
ñugasima wii keori dita ãārīdero ãārību. Irasiriro
ñugasima wiire, iri wiigue ãārīrīdere: “Marīpu
ïūrō ðārī dita ãārā”, ãrī, waimurā dí nemorō
Cristoya dí merā wēāsiripeoro gāâmea. ²⁴ Irasirigu
Cristo marīya ãārīburire Marīpure sērēbosagu,
Marīpure bāremuru wii masaka iridea wiire
ñajābiridi ãārīmí. Iri wii, ñugasima wii keori
ãārīdero ãārību. Marīphya wiigora ñugasigue

ãārā. Irasirigu Cristo ãmugasima wiigue ñajādi ãārīmí, Marípu ïürō marÿa ãārīburire sērēbosabu.

25 Bojoriku sugu paía opu i nikūma wiigue, Marípu ãārīrī taribugue waimurā dí merā ñajānadi ãārīmí. Cristo gapu marīrē boabosagu, suñarōta ãmugasima wiigue, Marípu ãārīrōgue ïguya dí merā ñajādi ãārīmí. **26** Paía opu dí merā ñajānaderosū irigu, i ûmu ãārīnugādeapoegueta boa, masādi tamerā irasüta boa, masāníkōâbodi ãārīmí. Suñarōta i ûmu pererinu ejaburi dupiyuro i nikūguere deyoadi ãārīmí, ïgū suñarōta boari merā marī ãārīpererā ñerī iridea wajare béobu. **27** Ñerīpererā marīde suñarōta boarākoa. Marī boadero puru, Marípu ïgū ïürōrē marīrē nídoregukumi ïgūrē būremurārē õärō iri, ïgūrē būremubirinerārē wajamoäbu. **28** Marī suñarōta boarosū, Cristode suñarōta boadi ãārīmí. Irasirigu ïgū boari merā wárā masaka ñerō iridea wajare béobosadi ãārīmí. Irasiri odo, ãmugasigue mārīa, puru i nikūgue dupaturi aarigukumi doja. Irasū aarigú, masaka ñerō iridea wajare béogu aarigú meta irigukumi. ïgūrē ushayari merā yúrārē taugu aarigukumi, ûmu gasigue ïgū merā ãārīburo, ãrīgū.

10

1 Marípu Moisére ïgū doreri pídea, purugue ïgū Cristo merā masakare õärō iriburi keori dita ãārīdero ãārībá. Cristo masaka ñerī iridea wajare béodi ãārīmí. Marípu Moisére doreri pídea gapu ïgūsā ñerī iridea wajare bémakú irimasibidero ãārībá. Irasiriro iri dorederosüta paía bojoriku Marípu ïürō waimurārē wějē soepeorire irinakeremakú, masaka ñerī iridea

wajare bémakü irimasibiridero aārībá. Ígūsārē Marípü iürō oārā aārīmakü irimasibiridero aārībá. ² Iri doreri masakare oārā aārīmakü irimasimakü, suñaröta waimurā wējē soepeori merāta ígūsā ñerī iridea wajare beosübonerā aārīmá. “Waja opamerā aārā”, árī gūñabonerā aārīmá. Irasirirā, Marípü iürō ígūsā waimurā wējē soepeorire pirikōäbonerā aārīmá. ³ Ásü gapü aārīdero aārībá. Marípü, bojoriku ígūsā waimurärē wējē soepeodea merā ígūsā ñerō irideare gūñamakü iridi aārīmí. ⁴ Irasirirā wekaya dí, cabraya dí merā marī ñerī iridea wajare neō béomasibea.

⁵ Irasirigü Cristo i niküguere aariburo dupiyuro ígū Pagure ásü árīdi aārīmí:
Mu iürō ígūsā waimurärē wējē soepeorire, gajino ígūsā mürē sīrīdere gāāmebea. Irasirigü yure daphukugü deyoamakü irigüko, ígūsā ñerō iridea waja ígūsārē boabosadoregü.

⁶ Masaka ígūsā ñerō irideare kātidoredüarā, mu iürō ígūsā waimurärē wējē soepeorire, gajino ígūsā mürē sīrīdere usuyari merā iābea.

⁷ Irasirigü yü ásü árībá: “Mu, yü Opü aārā. Irasirigü mya werenírī gojadea pūgue gojaderosüta mu gāāmerīrē irigü waagura”, árīdi aārīmí Cristo ígū Pagure.◊

⁸ Irire árīgü, ire árīpuroridi aārīmí Marípüre: “Mu iürō ígūsā waimurärē wējē soepeorire, gajino ígūsā mürē sīrīdere gāāmebea. Ígūsā irasü iririre usuyari merā iābea”, árīdi aārīmí Marípü dorederosü ígūsā irikeremakü. ⁹ Purü ásü árīnemodi aārīmí: “Mu, yü Opü aārā. Irasirigü mu gāāmerīrē irigü waagura”,

◊ 10:7 Sal 40.6-8

ãr̄di ãär̄mí. Irasirigu Marípu ïgū masakare waimurārē wējē soepeodoredeare béodi ãär̄mí. Irire béog: “Cristo boari merā gapu masakare ïgūsā ñerī iridea wajare taugu”, ãrī werepídi ãär̄mí. ¹⁰ Jesucristo, Marípu gāāmederosūta ïgū basita Marípure wiadi ãär̄mí, marī ãär̄pererārē suñarōta boabosagu. Irasirigu ïgū boari merā Marípu marīrē ïgūyarā õärā, waja opamerā ãär̄imaku iridi ãär̄mí.

¹¹ Æär̄pererinurī Marípu iürō judío masaka paía waimurārē wējē soepeonikōāma. Irasirikeremaku, marī ñerī iridea wajare neō béomaku irimasibea. ¹² Jesucristo gapu suñarōta marīrē boabosadi ãär̄mí, marī ñerī iridea wajare béob. Irire irasiri odo, ûmugasigue Marípu diaye gapu doadi ãär̄mí marī Opu ãär̄igu. ¹³ Iroguere doagu, ïgūrē ïaturirārē Marípu tarinugābosaburire yúgu yámi. ¹⁴ Ígūta suñarōta boari merā ïgūyarārē õärā, waja opamerā ãär̄inimaku iridi ãär̄mí. ¹⁵ Jesucristo irasū irideare Õágu deyomarígu marīrē: “Irasūta ãärā”, ãrī masimaku yámi. Åsū ãrī weredi ãär̄mí: ¹⁶ Musā Opu åsū ãrī: “Puruguere yaarārē åsū ãrī weregura: ‘Yu dorerire ïgūsārē iriduamaku iriguko. Yu dorerire gūña pémasimaku iriguko’ ”.

¹⁷ Idere ãr̄nemomi: “Ígūsā ñerō irideare dupaturi neō gūñanemobirikoa”, ãrīmī, ãrī weredi ãär̄mí Õágu deyomarígu.¹⁸

¹⁸ Irasirirā marī ñerī irideare Marípu kātisñerā ãärā. Dupaturi marī ñerī iridea wajare waimurā wējē soepeorire gāāmenemobeua.

^{10:16} Jer 31.33 ^{10:17} Jer 31.34

*Marípʉ ããrĩrõgue ñajãrã irirosũ marÿa ããrĩburire
ïgãrẽ sêrẽrõ gããmea, ãrĩ gojadea*

19 Irasirirã dapagorare marĩ ãmugasigue Marípʉya wiigue ïgã ããrĩrĩ taribugorague ñajãrã irirosũ güiro marĩrõ ïgãrẽ diaye sêrẽmasña. Jesucristo marĩrẽ boabosagu dí bêodea merã irasirimasaña. **20** Jesucristo boaburi dupiyuro Marípʉ ããrĩrĩ taribugoraguere paía opa dita iri taribu makãpuro kãmutari gasirore tariñajãdi ããrĩmí, masakaya ããrĩburire Marípʉre sêrẽbosabu. Jesucristo gapa ïgã boadea merã Marípʉ merã marĩ õãrõ ããrĩrĩrẽ kãmutadeare bêodi ããrĩmí. Irasirirã dapagorare marĩ Jesucristo marĩrẽ boabosadea merã Marípʉ ããrĩrõguere ñajãrã irirosũ marÿa ããrĩburire Marípʉre diaye sêrẽmasña. **21** Jesucristo paía opa nemorõ paí ããrígã Marípʉ ããrĩrõgue marÿa ããrĩburire sêrẽbosagu ããrĩmi. Irogue ïgã marĩrẽ Marípʉyarãrẽ õãrõ doregu ããrĩmi. **22** Irasirirã diaye gûñarã merã, bãremurãrẽ neõ piriro marĩrõ merã Marípʉ ããrĩrõgue ñajãrã irirosũ marĩ ïgãrẽ diaye sêrẽrõ gããmea. Cristo ïgã boadea merã marĩrẽ waja opamerã ããrĩmakã iridi ããrĩmí: “Nerí iridea waja, waja oparã ããrã gua”, ãrĩ neõ gûñarikã nemobirkóãburo, ãrígã. Irasirirã gurari marĩrĩ deko merã marÿa duphre túkoenerã irirosũ Marípʉ ïürõ õãrã ããrã. **23** Marípʉ marĩrẽ: “Taugʉra”, ãriderosüta irigukumi. Irasirirã marĩrẽ ïgã ãrãdeare bãremuphóriderosüta piriro marĩrõ õãrõ ushayari merã bãremuwãgãníkõãrã! **24** Gajirã Jesúre bãremurãdere gûñarã! Irasirirã gãme iritamurã! Gãme mařiř merã õãrõ irirã! **25** Piriro marĩrõ merã Marípʉyare nerẽ buerã! Surãyeri marĩ merã nerẽ buemerã irirosũ iribirikõãrã!

Marī Opʉ i nikūguere dupaturi aariburo mérō duyáa. Irasirirā irire masīrā, gāme iritamurō gāamea īgūrē būremunemomurā.

26 Marīpʉ marīrē Jesúya kerere: “Diayeta ãārā”, ãrī masīmakʉ iridero pʉru, marī ñerī irideare piriro marīrō iriwāgānīkōārā, marī ñerō iridea waja Jesucristo īgū boadea merā marīrē taudeare bēobukoa. Irire bēomakʉ, dupaturi īgū marīrē boabosari neō máa. **27** Marī īgū taudeare bēomakʉ īāgū, Marīpʉ ãārīpererā īgūrē īāturirārē buro wajamoāgū, marīdere īgūsā merā perebiri peamegue bēogukumi. Irasirirā marīrē gajirā īgūyare bēonerā merā īgū wajamoāburire buro güiri merā ãārībukoa. **28** Iripoegue marā Moisés dorerire tarinugāgūrē wajamoānerā ãārīmá. īgū ñerō irideare pērā, o ʉrerā īā, īgūrē weresādero pʉru, Marīpʉ dorederosūta neō bopoñarī merā īārō marīrō īgūrē wējēnerā ãārīmá. **29** ¿Naásū gūñarī mūsā? īgūrē wajamoādero nemorō Marīpʉ magūrē īāturigñorē buro wajamoāgukumi. īgū magūya dí bēodea merā Marīpʉ marīrē: “Óārā, waja opamerā ãārīma”, ãrī īādi ãārīmí. Iripoegue irire werepídi ãārīmí. Irasirigʉ Jesucristoya dí bēodeare: “Wajamáa”, ãrīrārē, Óāgū deyomarīgūrē Marīpʉ marīrē maīrīrē masīmakʉ irigure ñerō werenírārē buro wajamoāgukumi. **30** Marī Opʉ ãārīdeare masīa marī. Åsū ãrīdi ãārīmí: “Yʉ ãārā, waja oparārē wajamoābu. īgūsā ñerī iridea waja īgūsārē wajamoāgūra”, ãrīdi ãārīmí. Åsū ãrīnemodi ãārīmí doja: “Yaarā iririre īāgū, īgūsārē diayemarē irigūra”, ãrīdi ãārīmí. **31** Marīpʉ okanígū masakare

wajamoärī buro goeri äärā.

32 Mʉsā iripoegue äärīdeare gūñaka! Marīpʉ mʉsārē Jesucristoya kerere masīnʉgāmakā iridero pʉru, gajirā mʉsārē ñerō tarimakā irinerā äärīmā. Irasirikeremakā, mʉsā gapʉ īgūrē bʉremurīrē neō piribirinerā äärībá. **33** Masaka ūrō gajirā surāyeri mʉsārē ñerō werení, ñerō iribiranerā äärīmā. Gajipoe mʉsā merāmarārē gajirā ñerō iribiramakā īärā, īgūsārē béobiri, mʉsāde īgūsā merā ñerō iribirasūnerā äärībá. **34** Surāyeri mʉsā merāmarā peresugue äärīmakā īärā, bopoñarī merā īā, īgūsārē iritamunerā äärībá. Gajirā mʉsāyare ēmakeremakā, usayari merā: “Öäroko”, ãrīnerā äärībá. I nikūma nemorō öärī perebiriburire ümagasiguere mʉsā opaburire masīnerā äärībá. Irasirirā mʉsā oparire īgūsā ēmamakā, bujawerebirinerā äärībá. **35** Irasirirā Jesucristore gūñaturanikōäka! īgūrē bʉremurīrē neō piribirikōäka! īgūrē bʉremurā, wári öärīrē wajataräko. **36** Mʉsārē öärō gūñaturari merā Marīpʉ gāämérīrē irinikōärō gāämea. Irasirirā, īgū: “Öärīrē sīgura”, ãrīdeare oparäko. **37** Marīpʉ äsū ãrīdi äärīmí īgūya werenírī gojadea pūgue:

Mérō dʉyáa yʉ iriudi i ümʉguere dupaturi aariburo. Yooboro marīrō ejagʉkumi.

38 īgūrē bʉremurārē: “Öärō irirā, yaarā äärīma”, ärī īā. Yʉ merā äärīnikōärākuma. īgūrē bʉremurīrē pirirā gapʉre suyubirikoa, ãrīdi äärīmí Marīpʉ.³⁸

39 Marī gapʉ īgūrē bʉremurīrē pirirā irirosū äärībea. Irasirirā perebiri peamegue waamurā

³⁸ **10:38** Hab 2.3-4

ãārībea. Marī Jesucristore bāremua. Irasirirā īgū taunerā, īgū puro waamurā ãārā.

11

Marīpūre bāremurīmarē gojadea

¹ Marīpūre bāremurā: “Īgū marīrē: ‘Ōārīrē sīgūra’, ãrīdeare diayeta sīgūkumi”, ãrī bāremua. Irire iābirikererā, iārā irirosū: “Diayeta ãārā, īgū ãrīdeare oparākoa”, ãrī bāremua. ² Iripoeguere marī ñekūsāmarā īgūrē bāremumakā, īgūsārē: “Ōārā ãārīma”, ãrī iādi ãārīmí.

³ Marīpūre bāremurī merā: “Īgū werenírī merā i ūmūma ãārīpereri ãārīmakā iridi ãārīmí. Irasirigū iro dupiyuro neō marīdeare i ūmūmarē ãārīpereri marī dapagora iārīrē iridi ãārīmí”, ãrī masīa.

⁴ Iripoeguemū Abel Marīpūre bāremusīā, īgū iūrō oveja majīgūrē wējē soepeogū, īgū tīgū Cain sīdea nemorō sīdi ãārīmí. Marīpū, Abel īgūrē bāremurīrē iāgū, īgū sīdeare: “Ōāgoráa”, ãrīdi ãārīmí. Irasirigū īgūrē: “Ōāgū ãārīmi”, ãrī iādi ãārīmí. Abel iripoegue boadi ãārīkeremakā, īgū Marīpūre bāremurī merā irideare marīde gūñāa. Irasirirā īgū bāremuderosūta marīdere Marīpūre bāremurō gāāmea.

⁵ Enoc Marīpūre bāremusīā, boabiridi ãārīmí. īgū boabirikeremakā, Marīpū īgūrē ãīmūrīākōādi ãārīmí. Masaka īgūrē ãmakererā, neō bokabirinerā ãārīmá. Marīpūya werenírī gojadea pūgue ãsū ãrī gojasūdero ãārībú: “Marīpū Enorē ãīmūrīaburi dupiyuro usuyari merā iādi ãārīmí”. ⁶ Marīpūre marī bāremumerā īgūrē usuyamakā irimasībea. īgūrē sērēgūno: “Diayeta īgū Marīpūgora ãārīmi”,

ãrī gūñarō gāāmea. “Marī īgūrē būremurī merā sērērīrē õärō pémi”, ãrī gūñarō gāāmea. Marī irire gūñamerā īgūrē sērēmasībea.

7 Noé Marīpure būremusīā, Marīph īgūrē: “Mu neō ïābiridea merā i nikū marārē īgūsā yure būremubiri waja būro wajamoāgura”, ãrīdeare būremudi ãärīmí. Irasirigu, Marīph dorederosūta wādiru doódiru iridi ãärīmí, īgūyarā merā dia mirīburire taribu. Marīpure būremusīā, i nikū marārē īgūsā īgūrē būremubirire masīmakā iridi ãärīmí. Marīph, īgūrē būremumakā: “Öagū ãärīmi”, ãrī ïādi ãärīmí.

8 Abraham Marīpure būremusīā: “Gaji nikū yu mārē sīburi nikūgue waaka!” ãrīmakā pégū, īgūrē yujadi ãärīmí. “Irogue waagú irikoa”, ãrīmasībirikeregu, īgūya nikūrē wiriwāgādi ãärīmí.

9 Marīph īgūrē: “Iri nikūrē sīgūra”, ãrīdeare būremugū, iri nikūgue eja, ãärīmejājadi ãärīmí. Iro ãärīmejājakeregu, gaji nikūmū irirosū surī gasiri merā iridea wiiri merā naaunadi ãärīmí mārārō ãärībirisīā. Marīph īgū magū Isaare, īgū parāmi Jacore: “Iri nikūrē sīgūra mūsādere”, ãrīmakā, īgūsāde Abraham irirosūta iri nikūgue naaunanerā ãärīmá. **10** Abraham iri nikūrē naagū, makārī iribiridi ãärīmí. Gaji makāgue Marīph ãärīrī makāgue ümugasigue īgū waaburire yúgu iridi ãärīmí. Iri makā Marīph iridea makā neō perebiri makā ãärā.

11 Abraham marāpo Sara pūrā marīdeo Marīpure būremusīā, búrogora ãärīkerego: “Marīph ãrīderosūta yure irigukumi”, ãrī būremurī merā pūrākādeo ãärīmō. **12** Irasirigu Abraham

buḡrogora ãār̄kereḡ, Sara merā majīgūrē pūrāk̄di ãār̄mí. Ígū parāmerā ãār̄turiarā wárā ãār̄nerā ãār̄má. Neñukārē, Ímipa yerire keo bokatīñna marīrō irirosū Ígūsārē keo bokatīñmasīñna máa.

13 Æär̄pererā, Marīpu Ígūsārē: “Sīḡura”, ãr̄ideare neõ opamerāgue boanerā ãār̄má. Irire opabirikererā, gūñaturari merā: “Marīpu Ígū ãr̄iderosūta pūr̄gue sīḡukumi guare”, ãr̄i, Ígūrē būremuníkōänerā ãār̄má. Irasirārē gajirārē: “Gaji nikū marā irirosū i nikūgue naarā dita ãār̄ā”, ãr̄i werenerā ãār̄má. **14** Ígūsā irirosūta irire ãr̄irāno, gaji nikū, Ígūsāya nikū ãār̄ibureire ãamarā yáma. Irire õärō masīa marī. **15** Marī ñek̄sāmarā: “Gaji nikū marā ãār̄ā”, ãr̄irā, Ígūsā bēowāgādea nikūrē gūñabirinerā ãār̄má. Irasū ãr̄i gūñarā, goedujáakðäbonerā ãār̄má. **16** I nikū nemorō ûmuḡasigue õärī nikū gap̄re: “B̄ro waad̄akoa”, ãr̄i gūñanerā ãār̄má. Irasiriḡ Marīpu Ígūsā Ígūrē: “Gua Op̄ ãār̄mi”, ãr̄imakū pégu, ḡuyasírīrī marīrō: “Ígūsā Op̄ ãār̄ā”, ãr̄idi ãār̄mí. Ígū p̄uro Ígūsāya makā ãār̄iburore ãmubosasiadi ãār̄mí.

17 Marīpu Abrahārē: “¿Diayeta ȳure b̄uremuuḡ yári?” ãr̄i gūñaḡ, Ígūrē: “Ȳu ïürō mu maḡ Isaare wējē soepeoka!” ãr̄idi ãār̄mí. Abraham gap̄u Marīpure b̄uremusīā: “Neõ ȳu maḡ suḡu ãār̄iḡrē wējē soepeobirikoa”, ãr̄ibiridi ãār̄mí. **18** Iro dupiyurogue Marīpu Ígūrē: “Mu maḡ Isaac merā mu parāmerā ãār̄turiarārē opaḡko”, ãr̄isüdi ãār̄kereḡ, Abraham Marīpure: “Ȳu maḡrē neõ wējē soepeobirikoa”, ãr̄ibiridi ãār̄mí. **19** Abraham: “Marīpu Ígū turari merā boanerārē masūmasīsīā,

yu magūrē wējēkeremakū, masūgakumi”, ārī gūñadi
āārīmí. Irasirigu, Marīpu Abrahārē kāmutagū: “Mu
magūrē wējēbirikōāka!” ārīdi āārīmí. Irasirirā
ire masīa. Abraham īgū magūrē boadigue masādi
irirosū dupaturi opadi āārīmí.

20 Isaac Marīpure būremusīā, īgū pūrā Jacore,
Esaúre: “Purugue Marīpu mūsārē ūārō irigakumi”,
ārīdi āārīmí.

21 Jacob Marīpure būremusīā, īgū boaburo
dupiyurogā īgū tuadi merā tuawāgānugāja,
Marīpure sērē būremudi āārīmí. Irasirigu īgū magū
José pūrārē: “Marīpu mūsārē ūārō iritamuburo”,
ārīdi āārīmí.

22 José Marīpure būremusīā, īgū boaburo
dupiyurogā īgū pūrārē āsū ārī weredi āārīmí:
“Marī parāmerā āārīturiarā Egiptogue āārīrā
purū wirirākuma”, ārīdi āārīmí. “Irore wirirā,
yaa gōārīrē āīaburo, īgūsā ejari nikūgue yáamurā”,
ārīdi āārīmí.

23 Moisés pagusāmarā Marīpure būremusīā,
Moisés deyoadero purū, īgū ūāgū āārīmakū
īārā, umerā abegora īgūrē duripinerā āārīmá.
Egipto marā opū: “Israel bumarā majīrā
ūmarē wējēburo”, ārī doregu ārīdi āārīmí.
Moisés pagusāmarā gapū: “Marīpu marīrē
iritamugakumi”, ārī gūñarā, iri dorerire güiri
marīrō tarinugānerā āārīmá. **24** Purū Moisés Egipto
marā opū magō masūdi āārīkeregu, Marīpure
būremusīā: “Igo magū āārīmi”, īgūsā ārīmakū
péduhabiridi āārīmí. **25** Āsū gapū iriduadi āārīmí.
Marīpuyarā Israel bumarā merā ñerō tariduadi
āārīmí. Egipto marā merā wári opakeregu, īgūsā
merā āārīdubiridi āārīmí. Īgūsā ñerī iriri gapū

iriduabiridi ããrõmí. **26** Irasirigu ñerõ tarikeregu, Egípto marã opari nemorõ Cristo Marípu iriubuyarã merã ñerõ tariburire suyudi ããrõmí. Purugue Marípu ïgûrë õãrõrë siburire masigu, ïgûsã merã ñerõ tariduadi ããrõmí. **27** Moisés Marípure buremusã, Egípto marã opu ïgu merã guamaku ïãgu: “Marípu yure iritamugukumi”, ãru, iore ããrudi güiri maríro wiridi ããrõmí. Irasirigu Marípu deyomarígûrë ïãgu irirosu ïgu: “Marípu iritamuru merã ãsu irigura”, ãruruneõ gorawayuro maríro iridi ããrõmí.

28 Moisés Marípure buremusã, Israel bumarãre Egíptogue ããruru ãiwiuburi dupiyuro pascua wâikuri bosenu iripuroridi ããrõmí. Irasirigu Marípu dorederosuta Moisés Israel bumarãre oveja majirure wujudore, ïgûsãya dí merã makupurorire wukuadoredi ããrõmí. Irire ïãgu, Marípure wereboegu Egípto marã masu turu ûmare wujugu, Israel bumarã masu turu gapure wujubiridi ããrõmí. **29** Israel bumarã Marípure buremusã, dia wádiya deko diiadiya deko dukawanugudea maa bojoñajuri maare taribujanera ããrõmá. ïgûsã irasu taribujamaku ïãru, Egípto marã gapu ïgûsure tuya taribujanera, miru boakuãnera ããrõmá.

30 Israel bumarã Marípure buremusã, Jericó turoma sârurure ûtu majiru merã iridea sârurure su mojõma pere gaji mojõ peru purebejarinuri iri makure ïgûsã gumegorodero puru, iri sâruro meémejudero ããrubu. **31** Iro dupiyuro iri makumo ûma merã ñerõ irideo, Rahab wâikugo Marípure buremusã, Israel bumarã iri makure ïãdurira ejarure iritamudeo ããrõmo. Irasirigo iri maku

marā Marīph dorerire tarinugārā merā boabirideo ãärīmó.

³² ¿Ñeñorē werenemogukuri yu? Gajirā Marīphre b̄remurā: Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel irideare, irasū ãärīmakā Marīphya kerere weredupiyunerā irideare weregu, werepeobiribukoa. ³³ Ígūsā Marīphre b̄remusīā, gaji nikūgue ãärīrī makārī marārē gāmewējē, tarinugānerā ãärīmá. Ígūsāyarā masakare diaye dorenerā ãärīmá. Marīph: “Musārē ñārō iritamugura”, ãrīderosūta Ígūsārē ñārō iritamudi ãärīmí. Êökayea Ígūsārē baabonerārē disirire biamakā irinerā ãärīmá. ³⁴ Surāyeri peame buro asirogue bēosūkererā, ñjūbirinerā ãärīmá. Gajirā, sareri majīrī merā sare wējēduamakā, tarinerā ãärīmá. Turamerā ãärīkererā, Marīphre b̄remusīā, turarā waanerā ãärīmá. Irasirirā gaji nikū marā Ígūsārē ñāturirārē gāmewējē tarinugānerā ãärīmá. ³⁵ Surāyeri nome Ígūsāyarā boanerāgue dupaturi okamakā ñānerā ãärīmá.

Gajirā Marīphre Ígūsā b̄remurīrē piriduabiri waja peresugue buro ñerō iribirari merā boanerā ãärīmá. Ígūsā purugue masā, Marīph merā ñugasigue ñārō ãärīburire gāmēsīā, Ígūrē b̄remurīrē piriduabirinerā ãärīmá. ³⁶ Gajirā Marīphre b̄remurā, b̄ridari merā buro tārāsūnerā ãärīmá. Gajirā Ígūsāya guburi, mojōrīrē kōme dari merā sua, peresugue biadobosūnerā ãärīmá. ³⁷ Gajirā ñtāyeri merā dea wējēsūnerā ãärīmá. Gajirā Ígūsāya d̄phure wiiriro merā wiritá wējēsūnerā ãärīmá. Gajirā sareri majīrī merā wējēsūnerā ãärīmá. Gajirā

surí marírā, oveja gasiri, cabra gasiri merā suríkūrā waagorenanerā ãārīmá. Büro boporo tarinerā ãārīmá. ³⁸ I nikūgue ãārīkererā, i nikū marā ñerā irirosū neō ãārībirinerā ãārīmá. Õārā ãārīnerā ãārīmá. Surāyeri wiiri marírā, masaka marírōgue, ûtāyukugue waagorenanerā ãārīmá. Ùtāyukugue ãārīrī goberigue, yebague ãārīrī goberiguedere kārīgorenanerā ãārīmá. ³⁹ Marīpu ïgūrē būremurārē ãārīpererārē: “Õārō yáma”, ãrī ïādi ãārīmí. Ígūrē ðārō būremukererā, ïgū ãārīpereri ïgūsārē: “Ásū irigura”, ãrīdeare ïgūsā boaburi dupiyuro bokabirinerā ãārīmá dapa. ⁴⁰ Marīpu ásū ãrī gūñasiadi ãārīmí: “Ígūsārē, purugue marā yure būremurādere suro merā yu merā ðārō ãārīmakē irigura”, ãrīdi ãārīmí. Ígū ãrīderosūta irigukumi. Irasiriro ïgū iro dupiyuro iridero nemorō, ïgū Jesucristo merā iridea ïgūsārē, marīdere ðātariro ãārīrokao.

12

Jesúre ïākūñ gūñanídorerimarē gojadea

¹ Iripoegue marā wárā yu werenerā ïgūsā iridea merā ïgūsā Marīpure būremurīrē ïmunerā ãārīmá. Irasirirā marī, ïgūsā ïänígāmegorosūrā irirosū sugū ûma birarimasū ðārō ûmadugū ãārīpereri nukérīrē pirirosū, ðārō iriduarā ãārīpereri ñerō iririre piriro gāâmea. Irire pirirā, Marīpu gāâmederosūta ðārī gapure gūñaturari merā iriwāgānítōärō gāâmea. ² Irasirirā Jesúre ïākūñ gūñanítōärā! Ígūta marīrē Marīpure būremunugāmakē iridi, marīrē piriro marīrō ïgūrē būremuwāgānítōämakē irigū ãārīmi. Büro poyari merā ñegū irirosū curusague boagū,

guyasiribodi ããrïkeregü, ïgã purague ushayaburire masïsiä, guyasiribiridi ããrïmí. Masä murïadero purü, dorebu Marïpü diaye gapü doadi ããrïmí.

³ Irasirirä Jesús waadeare gûñaka! Ñerä ïgûrë buro ñerõ tarimakü irinerä ããrïmá. Irasirirä musäde ñerõ tarirä, õärõ yujupüräkü, piriro marïrõ ïgûrë gûñaturaníkðäka! ⁴ Ñerä ñerirë iridorerire musä tarinugädhäamakü ïäärä, musärë wëjëñabema dapa. ⁵ ¿Marïpü musärë ïgã pürärë weredeare kätiakðäärï? Ígäya werenírï gojadea pügue ãsü ãrïdi ããrïmí:

Yü magü, yü mu Opü, murë õärõ iriburo, ãrïgü, wajamoärirë pémasïka! Murë: “Ñerirë iropata irika!” ããrïmakü pégu, bujawerebirikðäka!

⁶ ãsü ããrä. Yü maïrärë: “Ñerirë irimeräta!” ãrï, pürirõ páro irirosü werea. Yü pürä ããrïpererärë wajamoää õärõ iridoregü, ãrïdi ããrïmí. ⁷

⁷ Marïpü musärë wajamoämakü ïäärä, ïgûrë õärõ yujuka! Sugü pagü ïgã magü ñerõ irimakü ïägü, ïgûrë wajamoäkumi. Irasüta Marïpü, marï ñerõ irimakü ïägü, marïrë ïgã pürärë pürirõ páro irirosü weregükumi õärõ iriburo, ãrïgü. ⁸ Marïpü ããrïpererä ïgã pürärë ïgüsä ñerõ iridea waja pürirõ páro irirosü weremi. Ígä werebirimakü, musä ïgã pürä ããrïbiribukoa. Pagü marïrä, ñerõ irisïä bokasünerä irirosü ããrïbukoa. ⁹ Marï majïrä ããrïmakü, marï pagusämarä marï ñerõ iriri waja pürirõ páro irirosü weremakü, ïgüsä ñerõ bùremubü. Irasirirä marï pagusämarä ñerõ bùremurï merä yujuro nemorö, Marïpü umugasigue ããrïgûrë

[◇] **12:6** Job 5.17; Pr 3.11-12

buremurī merā õārō yujuro gāāmea. Ígūrē buremurā, īgū merā õārō ãārīrākoa. ¹⁰ Marī ñerō irimakă, marī pagusāmarā ìgūsā gāāmerōsū yoabiripoe wajamoāma. Marīpū gapū diayema merā wajamoāmi, marīrē ìgū irirosū õārā ãārīmakă irigu. ¹¹ Diayeta ãārā. Marīpū marīrē wajamoāmakă, ushyabea. Marī bujawerekererā, ìgū marīrē wajamoādero puru, marī ìgūrē õārō yujurā, diayema iririre iri, ìgū merā siñajārī oparākoa.

*Marīpū werenírē péðabirimakă goegoráa
marīrē, ãrī gojadea*

¹² Irasirirā mūsā Marīpūre būremuturamerā ãārībirikōāka! Ígūrē õārō gūñaturanemoka! Ígūyare piro marīrō õārō irituyaka! ¹³ Õārō diayema irika! Gajirā Marīpūre gūñaturamerā, mūsā irasirimakă iākūrā, gūñaturari merā ìgūyare irituyarākuma.

¹⁴ Ñerīpererā masaka merā gāmekēārō marīrō õārō ãārīrikuka! Ñerō iriro marīrō ãārīka! Ñerī marīrā dita marī Opū Jesucristore iārākuma.

¹⁵ Õārō pémasīka! Marīpū mūsārē iritamurīrē: “Gāāmebirikoa”, ãrībirikōāka! Ñerī tá puri masā, õārī oteri gapūre poyanorēroko. Mūsāde

ñerīrē irirā, gajirārē poyanorērāko. Irasirirā ñerīrē iribirikōāka! ¹⁶ Sugū ìgū marāpo ãārībeo merā, neō sugo igo marāpū ãārībi merā ñerō iribirikōāburo. Marīpūyadere gāāmemerā irirosū neō ãārībirikōāka! Iripoeguemū Esaú Marīpūyare gāāmebiridi ãārīmí. Ìgū masā tīgū ãārīsīā, ìgū paguyare ìgū boadero puru opabu ãārīkeregū,

suna buro uaboa, baari merā ìgü pagmurē ìgü opabodeare gorawayudi ããrimí. ¹⁷ Ìgü irasiridero puru waadeare masla musa. Esaú, ìgü pagu ìgüré: “Yu siburi merā òärö ããriguko”, ãrlburire péduakeremakü, ìgü pagu gapu ìgüré: “Mu pagmurē sisiabu irire”, ãridi ããrimí. Ìgü irasü ããrimaku pégu, Esaú buro oreri merā ìgü pagure: “Sika yure!” ãriserëkeregu, ìgü pagu ìgüré simaku neo irimasibiridi ããrimí.

¹⁸ Maripu ìgü dorerire Moisére pimakuguere marí ñeküsamará Israel bumará Maripu ããrirögue ejanugamakü goegoradero ããribu. Dapagorare musa gapure irasü ããribe. Maripu ìgü dorerire Moisére pigu, Sinaí wäikudi ùtäugue ããridi ããrimí. Irasiriro irogue ìgüsa ejanugaburipoe ìri ùtäugue peame buro ùjärö, nañifärö, ümikäyebori, mirü buro wejpuro ããridero ããribu. ¹⁹⁻²⁰ Irogue puridiru buro busumakü penerä ããrimá. Puru Maripu ìgüsärë werenimaku penerä ããrimá. Maripu goero merä ñsü ãridi ããrimí ìgüsärë: “Iri ùtäürë ñapeoränorë ùtäyeri merä dea wejeka, o sareri majü merä sare wejeka!” ãridi ããrimí. “Waimurädere irasüta irika!” ãridi ããrimí. Ìgü irasü ãriser werenimaku péru, güiri merä Moisére: “Iropata guare wereburo”, ãri, buro serënerä ããrimá. ²¹ Moisés ããripererire ùtäugue goero ããririrë ìgü: “Buro güiri merä naradagu yá”, ãridi ããrimí.

²² Musa gapu iripoegue mará Sinaí wäikudi ùtäugue ejanuganerä irirosü ããribe. Ümugasigue Maripu ããrirögue Sion wäikudi ùtäugue marijarosü diaye ìgü merä werenimasla. Irogue Maripu

okanígaya makā, Jerusalén wāikuri makā ããrā. Iroguere Maríp̄ure wereboerā wárāgora ããrīma. ²³ Igūsā usuyari merā nerērā, Maríp̄ure: “Óātaria m̄”, ãrī bñremuma. Irogue Maríp̄u pürāde ñmugasima gojadea pñgueta Igūsā wâirē gojatúsñerā nerēma. Maríp̄u ããrīpererā iririre: “I gapu ñðaa, i gapu ñðabea”, ãrī weregu ããrīmi. Maríde Igū merā ñðarō ããrā. Irasirirā irogue marā merā nerērásñta ããrā. Maríp̄u Igūsñrēta ñerī opamerā ããrīmakū irisiadi ããrīmi. ²⁴ Marī Jesúre bñremurā ããrā. Iripoegue Maríp̄u marírē: “Óärō irigura”, ãrī werepídi ããrīmi. Igū irasū ãrī werepíderosñta Jesúis iridi ããrīmi. Igūya díre béo boadea merā marírē taudi ããrīmi. Iripoeguemu Abel Igūya dí bñodeare ñágū, Maríp̄u Igūrē wñjëdire wajamoädi ããrīmi. Jesucristoya dí bñodea gapure ñágū, marírē waja opamerā ããrīmakū iridi ããrīmi. Irasiriro Cristo dí bñodea, Abel dí bñodea nemorō wajakua.

²⁵ Irasirirā ñðarō pémasñka! Maríp̄uyare wereguare péduamerā irirosū ããrībirikñkā! Iripoegue i nikñmu Moisés Maríp̄uyare weremakū pérā, wárā irire péduabirinerā ããrīmá. Igūsā irire péduabiridea waja Maríp̄u Igūsñrē wajamoädi ããrīmi. Igūsā nemorō Cristore péduamerā gapure buro wajamoägukumi. Cristo ñmugasiguemu Maríp̄uyare weregu ããrīmi. ²⁶ Iripoegue Maríp̄u Igū dorerire Moisére pígu, Igū werenírī merā nikñ ñnomemakū iridi ããrīmi. Dapagorare ñsū ãrīmi: “Sunu i nikñ ñnomemakū irigu, suñarñta gajino irinemogura. I nikñ dita ñnomemakū iribi meta ããrīgukoa. Ñmugasiguedere ñnomemakū irigu”, ãrīmi. ²⁷ “Sunu i nikñ ñnomemakū irigu, suñarñta

gajino irinemoḡra”, ãr̄iḡ: “Ãār̄ipereri yu irideare b̄eoḡko”, ãr̄iḡ yámi. Íḡyarärē doreḡ ãār̄ir̄ gap̄re b̄eobirkumi. Irasiriro Íḡ irideare b̄eomak̄, Íḡyarärē doreḡ ãār̄ir̄ dita dujarokoa. ²⁸ Mar̄ph Íḡyarärē dorerogue mar̄rē Íḡ merā ãār̄imak̄ iriḡkumi. Irasirirā Íḡyarérē doreḡ ãār̄ir̄b̄éosübirimak̄ ïärā, Mar̄pure: “M̄ merā usuyáa”, ãr̄ir̄ō gāāmea. Irasirirā b̄uremur̄, goepeyaro merā Íḡare irituyaro gāāmea. Irasū irirā, mar̄ Íḡrē usuyamak̄ irirākao. ²⁹ Peame ūj̄ar̄ō goerosū Mar̄ph goero wajamoäḡ ãār̄imi. Irasirirā Íḡrē goepeyaro merā b̄uremurā!

13

Mar̄ph suyuri ditare iriro gāāmea, ãr̄i gojadea

¹ Mar̄ Jesucristore b̄uremurā suḡ pürā irirosū ãār̄ā. Irasirirā gāme mař̄ir̄neō piribirikōāka!
² M̄sā ph̄ro ejar̄rē õärō merā m̄sāya wiirigue ñajāridoreka! Irire kātibirkōāka! Iripoegue gajirā irasirirā, Mar̄pure wereboerärē Íḡsāya wiigue ñajādorerā ãār̄imá. “Mar̄phre wereboerā ãār̄ima”, ãr̄imasib̄irinerā ãār̄imá.

³ Peresugue ãār̄ir̄rē bopoñar̄ merā gūñaka! Íḡsā merā peresugue ãār̄ir̄ irirosū péñaka! Gajirā ñerō tarirādere bopoñar̄ merā gūñaka! Íḡsā merā m̄sāde ñerō tarirā irirosū péñaka! Iritamuka Íḡsārē!

⁴ Ñār̄ipererā mar̄pokurā, mar̄phkurā gāme goepeyari merā ïāburo. Úma Íḡsā mar̄posā nome merā õärō ãār̄irkuburo. Nomede Íḡsā mar̄phsāmarā merā õärō ãār̄irkuburo. Mar̄ph mar̄rā, mar̄phkurāde gajirā ûma merā ñerō

irimakă īāgă, marăpo marîră, marăpokurăde gajiră nome meră ñerō irimakă īāgă, Marîpu īgăsără wajamoāgukumi.

5 Niyerure maibirkōāka! Musă opari meră usuyaka! Marîpu āsū ārīdi āārīmí: “Musără neō bēobirikoa. Musă meră āārīnigukoa musără iritamubu”, ārīdi āārīmí. **6** Irasiriră gūñaturari meră āsū ārī masă:

Marî Opă yure iritamugă āārīmi. Neō sugă masakă yure ñerō iriduarire güibea, ārī masă. [◊]

7 Musără īārō siiu, Marîpuya kerere werenerără gūñaka! īgăsă okaro bokatîrō īārō āārīrikudeare gūñaka! Irasă gūñară, Jesucristore īgăsă buremuderosăta musăde buremuka!

8 Jesucristo marîrē iritamugă, neō gorawayubirkumi. Iripoegue, dapagoradere, puruguedere īgă āārīderosăta āārīníkōāgukumi.

9 Gajiră gajirosă buerire pénemobirkōāka, Marîpuya diayema buerire béori, ārīră! īgăsă marîrē: “Ire baaka! I gapure baabirikōāka!” ārī buemoāmakōāma. Iri buerire tuyamakă marîrē iritamubea. Marîpuyaare marîrē gūñaturamakă iribea. Marîpu dita īgă marîrē maîrī meră marîrē gūñaturamakă yámi.

10 Iripoegue Marîpuya wiigue paía waimurără wējē soepeoneră āārīmá. Irasirikereră, iri meră masakare īgăsă ñerō iridea wajare neō taumasibirineră āārīmá. Jesucristo gapă īgă boari meră marî ñerō iridea wajare taudi āārīmí. **11** Paía opă waimură wējē, Marîpu āārīrī taribugorague īgăsăya díre aī ñajădi āārīmí. Irogue Marîpuya

[◊] **13:6** Sal 56.3-4, 9-11; 118.6

masaka īgūsā ñerō iridea wajare: “Béoka!” ãrī sērēbosadi ããrīmí. Īgū wējēnerā waimurāya dupuri gapure makā t̄ rogue soebéokōādi ããrīmí.

12 Irire iriderosūta Jesúdere makā t̄ rogue wējēbéonerā ããrīmá. Irasirikeremakū, īgūya dí béori merā marīrē waja opamerā ããrīmakū iridi ããrīmí. **13** Jesús makā t̄ rogue curusague boari: “Ḡuyasūgoráa”, ãrīsūdero ããrībú. Īgū boamakū, masaka īgūrē turi, b̄uridanerā ããrīmá. Īgūrē irasiriderosūta masaka marīdere turi, b̄uridakeremakū, piro marīrō īgūrē t̄yaro gāâmea. **14** I nikūgue marī ããrīburi makā máa. Gaji makā, marī p̄ur̄gue ããrīburi makārē ūmugasima makārē yúrā yáa. **15** Irasirirā Jesucristo iritamurī merā Marīpure b̄uremurā, iro dupiyuro īgūrē gajino s̄iunaderosū, dapagorague īgūrē ūsuyari s̄inikōārā! īgūrē: “Ḡapu, õātarigu ããrā”, ãrī b̄uremurā! **16** Gajirirē õārō irika! Musā oparire opamerārē guereka! Irire kātibirikōāka! Musā irasirirā, Marīpure s̄irā irirosū irirāko. īgūrē ūsuyamakū irirāko.

17 Musā oparārē õārō péka! īgūsā dorerire b̄uremurī merā irituyaka! Marīpu pídi ããrīmí, īgūsārē musārē õārō koredoregu. Irasirirā musārē īgūyare õārō buenikōāma, īgūrē b̄uremurirē piribirikōāburo, ãrīrā. P̄ur̄gue Marīpu īgūsārē: “Wereka yure! ¿Naásū bueri?” ãrī sērēñamakū, īgūrē yujurākuma. Irire masisā, õārō bueduaama. Irasirirā īgūsā buerire musā õārō pémakū, ūsuyari merā moārākuma. Musā p̄ebirimakū gapu bujawererākuma. Musā īgūsārē tarinugārā, õārō ããrīrikubirikoa.

18 Musā Maríphre sērērā, guaya ãārīburire sērēbosaníka! Gua õārī ditare iriduáa. Maríphu ñūrō: “Óārīrē irirā, waja opamerā ãārā”, ãrī péñáa. **19** Yure Maríphre sērēbosarā, ãsū ãrī sērēka: “Mérōgā puruta ïgū gua purogue dupaturi aariburire ãmukal!” ãrī sērēka!

Õādoretñudea

20 Maríphu marírē ïgū merā õārō siñajārī sīgū marí Opu Jesucristo boadiguere masudi ãārīmí. Jesucristo ovejare korerimasu irirosu marírē õārō koregu ãārīmi. Iripoegue Maríphu marírē: “Óārō irigura”, ãrī werepídi ãārīmí. Ígū werepídeare Jesús boagu ïguya dí beodea merā marírē iriyuwarikudi ãārīmí. Irire neõ beobirkumi. **21** Irasirigu Maríphu musārē iritamuníkõaburo. Iri iritamunírī merā ãārīpereri õārīrē, ïgū gāmerī ditare irimaku iriburo. Ígū gāmerosuta Jesucristo merā marí ãārīpererrē irasiriburo. Irasirirā Cristore: “Óātaria mu”, ãrī buremuníkõārā! Irasuta irirā!

22 Yaarā, i pügue yu musārē: “Ãsū irika!” ãrī gojarire õārō merā péka! Yu musārē wárigora gojabodi ãārīkeregu, mérīgā were gojabu. Irasirirā irire õārō bueka! **23** Idere musārē weregura. Maríyagu Timoteore peresugue ãārādire wiuañurā. Dapagorare ïgū aarimaku, yu ïgū merā musārē ïágu waagura.

24 Musā oparārē, gajirā Jesucristore buremurārē ãārīpererā iro ãārīrārē õādorega gua. Gua merāmarā Italia marā musārē õādorema.

25 Maríphu musā ãārīpererrē õārō iritamuburo. Irasuta iriburo. Iropata ãārā.

Marípuya Kerere Wereri Turi New Testament in Siriano

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siriano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Siriano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
1a0774e8-d152-5929-891b-95e0d2238786